

Danıştay kanununun bazı maddelerinin değiştirilmesi ve bu kanuna bazı fıkra ve maddeler eklenmesi hakkında kanun tasarısı ve İçişleri, Adalet ve Butçe Komisyonları raporları (1/92)

T. C.

Başvekâlet

Kararlar Dairesi Müdürlüğü

Sayı : 6/1756

27 . V . 1943

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

3546 sayılı Devlet Şûrası Kanununun bazı maddelerinin değiştirilmesi ve bu kanuna bazı fıkra ve maddeler eklenmesi hakkında hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 24 . V . 1943 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâiyhası esbabı mucibesıyla birlikte sunulmuştur.

Başvekil

Ş. Saracoğlu

Mucip sebepler lâiyhası

3546 sayılı Devlet Şûrası Kanunu 30 . XII . 1938 tarihinde tatbik mevkiine konulmuştur. Aradan dört sene üç ay geçmiş oluyor. 1938 senesinden 1939 senesine devredilen idarî dâva adedi on bin sekiz yüz küsür olarak sayılmıştır.

Geçen dört sene üç ay zarfında otuz bir bin küsür yeni dâva açılmıştır. Bu müddet içinde iki dairece karara bağlanan dâva adedi otuz iki bin dört yüze baliğ olmaktadır. Bu hesaba göre bugün elde mevcut dâva adedi dokuz bin yedi yüz küsürdür. Dört sene zarfında bütün gayretlere rağmen müterakim dâvalardan eksiltilebilen miktar ancak bini geçebilmiştir. Şu vaziyetten alınan netice şu olmaktadır ki iki dairenin dört senelik çalışma vasatileri açılan dâvaların vasatisine tekabül etmektedir.

Şu hale göre müterakim evrakı karara bağlayabilmek için başka bir tedbir düşünmek zarureti karşısında kalmaktadır.

Gerek bu sebepten gerek aşağıda izah olunacağı veçhile elli bir aylık tatbikat esnasında elde edilen tecrübelerden dolayı Devlet Şûrası Kanununda bazı değişiklikler yapılması zaruridir.

Bu lâiyha bu zaruretlerin icabı olarak kaleme alınmıştır.

Yukarıda arzedildiği veçhile bugün mevcut iki dâva dairesi ancak bir senede açılan dâvaların vasatî miktarını karşılayabildiğine göre müterakim dâvaları biranevvel karara bağlayabilmek ve bu suretle dâvaları seneden seneye takip edebilmek için muvakkat bir teşkilâta ihtiyaç bulunduğu meydandadır. Muvakkat olarak vücuda getirilmesi düşünülen bu teşkilât ile birkaç sene içinde müterakim dâvalara nihayet verdikten sonra vaziyetin eski hale ircar pek tabîî görünür.

Bu teşkilât için bütçeye yeni âza ilâvesi düşünülmemiştir.

Mevcut yedek âzalardan istifade edilerek bir mürettep dâva dairesi vücuda getirilmesi bu maksadı temine hâdim olabilecektir.

Bu sebeple birinci maddeye bir fıkra ilâvesi lüzumlu görülmüştür.

Kanunun beşinci maddesinde müddeiumumilerin intihap ve tâyinleri ve bunların münhasıran müddeiumumilik vazifesini görecekleri yazılı olup kendilerine mütalâa beyanı zmnında tevdi edi-

lecek bütün idarî dâva evrakının tevzi şekli ve yazılacak mütalâanamerlerin süratle ve bir intizam dairesinde cereyanı, müddei umumilerin idare bakımından tâbi olduklarına şüphe olmıyan kanunî vaziyetleri velhasıl kanunen müteşekkil olan bu manzumenin vazifelerini ifa sadedinde haklarında zarurî görülen nazaret ve idare hususları hakkında bir hüküm sevk olunmamış olduğundan bu maddeye bu maksadın temini için bir fıkra ilâvesi muvafık görülmüştür.

İdare encümenini teşkil edecek zevattan bahis olan kanunun yedinci maddesinin şekli hazırı ile ibkası yukarıda tafsilen arzolunduğu üzere dairelerin olağanüstü çoğalmış olan esas işlerinin tehiri-ne sebeb olduğu gibi bu komisyonca verilecek inzibati kararlar aleyhine dâva ikamesi halinde dâvayı rüyet edecek heyette dairenin iki reisinin birden bulunmaması gibi mahzuru da intaç edeceği şüphesiz bulunduğundan maddei mezkûrenin bu düşünceleri bertaraf edecek bir şekle ifrağı tensib edilmiştir.

Sekizinci maddenin ikinci fıkrasında müsabaka ile alacak ikinci sınıf mülâzımlıklar için mevzu hükmün bu lâyiha ile ihdası arzolunan üçüncü mülâzımlıklar kabul buyurulduğu takdirde bunlar hakkında cereyan etmesi tabii ise de müsabaka imtihanında kazananların maddenin üçüncü fıkrasında gösterilen tâyin usûüne göre hemen tâyin olunmaları 788 sayılı Memurin Kanununun 7 nci maddesinde ibtidaen memuriyete alınanların asgari altı ay, âzami iki sene namzetlik devresi geçirmeleri Maaş Kanununun 20 nci maddesinde namzetlere verilecek maaşların nasıl verileceği hakkındaki hükümlerle taaruz ederek tatbikatta muhasebat divanı ile ihtilâf çıktığı gibi namzetlik müddetinin ne zaman nihayet bulacağı ve bu müddetin hitamında asaletlerinin tasdiki emrinde ne yapılacağı bir takım ihtilâflara ve hattâ dâvalara sebeb teşkil ettiği cihetle bu vaziyeti ortadan kaldırmak maksadiyle sekizinci maddede üçüncü sınıf mülâzımlıklar hakkında bazı hükümler vaz'ına mecburiyet görülmüştür. Konulan hükümlere gelince müsabaka imtihanı usulü ibka edilmekle beraber kazananların bir sene namzetlik devresi geçirmeleri kabul edilmiştir.

İkinci dairenin vazifelerini sayan on dördüncü maddenin (e) fıkrasında birinci derecede inzibati ceza tâyini Devlet Şûrasına ait olan işlerle vekâlet inzibat komisyonları kararlarına karşı vukubulan itirazlar hakkında tetkikat yaparak karar ittihaz edeceği yazılı olup inzibat komisyonları kararlarına karşı itirazlar tatbikatta bir çok müşküller doğurmuştur.

Bu vazifenin ikinci daireye verilmesi dâva daireleri vazifelerinden bir kısmının alınması gibi bir maksadı istihdaf etmiş isede bir kısım inzibat komisyonları kararlarının mafevk mercilerce tasdiki usul ittihaz edilmiş olmasından dolayı idarî makamın muamelesi mahiyetini iktisap ettiği cihetle dâva dairesince tetkiki zarureti hâsıl olmaktadır. Diğer taraftan inzibat komisyonu kararlarına karşı itiraz müddeti Memurin Kanunlarında daha kısa olmak üzere kabul edildiği halde Devlet Şûrasına dâva açmak müddeti buna nazaran biraz daha uzun olduğundan bu da tatbikatta müşkülât doğurmaktan hali kalmamıştır. Bu işlerin esas itibariyle mahiyetleri idarî dâva olduğuna göre bu vazifenin ikinci daireden almarak dâva dairelerine bırakılması daha uygun görülmüş ve bu sebeple 14 nci maddenin (e) fıkrasından bu hüküm çıkarılmıştır.

On beşinci madde, üçüncü dairenin tetkik edeceği işler sayılırken (b) fıkrasında Nafia hizmetleri ve imtiyazları ile maden araması ve imtiyaza bağlanması ve maden imtiyazlarının fesih işleri gösterilmiş olup imtiyaza ait muameleleri ifadeye mâtuf olan bu fıkrada da Nafia hizmetlerinin ayrı bir şekilde ifadesi cihetine gidilmekten ise Nafia işlerinin maddenin (a) fıkrasına alınması daha mutlak ve daha doğru olacağı gibi maden araması işlerinin idarî mahiyette Devlet Şûrasına intikaledecek ciheti bulunmadığından buradaki arama kaydının kaldırılması uygun görüldüğünden madde o tarzda kaleme alınmıştır. Bu maddeye bir fıkra daha ilâvesi uygun görülmüştür. Şöyle ki; Muhasebei Umumiye Kanununun 136 ve 137 nci maddelerini ilga etmiş olan 4353 numaralı kanun mucibince mukavelelerden çıkan ihtilâflar üzerine yapılacak sulhname ve tadillerde terkolunacak menfaat on bin lirayı geçtiği ve kezalik Devlet leh ve aleyhine olan dâvaların kayıtlarının terkinin veya sulhan halli hususlarında dâva on bin liradan fazlaya taallük ettiği takdirde Devlet Şûrasından karar alınmak muktazi olup,

Gerçi malî hususlara taallûku itibariyle 3 nci daireye aidiyeti tabii ve şimdiye kadar da bu suretle muamele câri ise de mahiyetleri itibariyle idarî bir karar olmak itibariyle bidayeten hangi dai-

rece tetkiki icabedeceğinin kanunda tasrihi faydalı görülmektedir.

On yedinci madde idari dairelerin müzakere nısbabını 5 olmak üzere tesbit etmiş bulunmaktadır. Mürettep dâva dairesinin teşkili düşünülürken bu hususta ufak bir değişiklik yapılması zaruri görülmektedir

Dördüncü ve beşinci dâva daireleri kazai işlerle uğraştıkları gibi ikinci dairesinin meşgul olduğu memurin muhakematına mütâallik hususlarda verdiği kararlar da aynı mahiyette bulunduğu cihetle bu üç dairesinin müzakere nısbabını beş olarak muhafaza etmek muhtâzî görülmekle beraber birinci ve üçüncü dairelerin verdikleri kararların hemen hepsi Devlet Şûrası Umumi Heyetince ikinci defa tekrar müzakereye tâbi tutuldukları cihetle bu dairelerin tetkikat ve mukarreratı mahiyetleri itibariyle hazırlama şeklinde tecelli ettiğinden bu dairelerde müzakere nısbabının üçe indirilmesinde büyük bir mahzur görülmemiş ve bu suretle yapılacak tadilden mürettep dâva dairesi için istifade mümkün olabileceği düşünülerek sekizinci madde kaleme alınmıştır.

Umumi heyetin vazifesinden bâhis olan 19 ncu maddenin metni hazır bu heyetin göreceği işlerin birinci ve ikinci derece ile mukayyet olduğu mânasını ifham etmekte olup halbuki Devlet Şûrasına gelen idari işler daima ilgili dairelerce karara bağlandıktan sonra gerek kanun hükümlerine istinaden, gerek makâmımızca resen umumi heyete sevkedilmekte olduğundan bu maddenin de bu iltibası kaldıracak surette tahriri suretiyle tanzihî muvafık görülmüştür.

Kanunun 21 nci maddesinde «Hükümetçe istişari mahiyette mütalâa beyanı için sevkolunupta Devlet Şûrası Umumi Heyetinde müzakere edilen ve idari dâvaya mevzu olabilecek işler de dâva daireleri reisi ve âzaları bulunamazlar»

Suretindeki yazılı hüküm bu lâyihanın 23 ncu maddesiyle arzolunan ve kanunlar icabı olarak Devlet Şûrasında görülmesi muhtâzî olan ve umumi heyetten geçen işlerin idari dâvaya mevzu teşkil edemeyeceğine mütedair bulunan maddenin kabulü halinde zait kalacağından bu fıkranın çıkarılması tabii görülmüştür.

Lâyihanın 23 ncu maddesinde yazılı mürettep dâva dairesinin teşkili kabul buyurulduğu takdirde idari dâvaların bir kısmı bu dairede rüyet edileceğine göre 22 nci madde metninin bu daireyi de ihtiva edecek şekilde yazılması zarureti aşikârdır.

Yirmi dördüncü madde de Devlet Şûrası Dâva Dairelerinde temyiz suretiyle kati olarak görülp karara bağlanacak hususlar sayılırken (a) fıkrasında bir idare heyetinden verilip mafevk idare heyetinden ikinci derecede kazai surette tetkik olunarak verilen kararlar zikredilmiştir. Fıkra-daki birinci idare heyetinden maksat kaza idare heyetleri, ikincisinden maksat ta Vilâyet İdare Heyetleri olduğuna göre bu cihetin tanzihî faideli görüldüğü gibi Köy Kanununun üçüncü maddesinde yazıldığı üzere iki köy arasında uzlaşılamiyan sınırlar için idare meclisleri tahkikat ve tetkikat yaparak sınırı çizeceği ve bunun kati olduğu anlaşılmakta olup kaza ve vilâyet idare heyetleri kendi sâhaları dâhilindeki köyler için aynı derecede salâhiyeti haiz buldukları cihetle bu suretle kaza idare heyetinden verilen kararın kati mahiyette olması sebebiyle buna karşı ancak Devlet Şûrasında dâva açılabilceği derkâr olduğundan bu ciheti tanzih maksadiyle maddeye bir fıkra eklenmesi uygun görülmüş ve bu suretle fıkraların harf işaretleri değiştirilmiştir.

Yirmi beşinci madde de, dördüncü dairece görülen dâvaları tayin için sevk edilen (Mahiyeti itibariyle bütün vergi, resim ve teklife mütâallik malî kanunların tatbikatından doğan dâvalar) fıkrasında (Malî) kaydı meçcut olup, halbuki bazen mahiyeti itibariyle malî olmayan bir kanun ile konulan bir resim veya teklifin mercii tetkiki hususunda bu yüzden ihtilâf doğabileceğinden buna mahâl kalmamak üzere maddeden malî kaydının kaldırılması muvafık görüldüğü gibi her iki daire işlerinin hafifletilmesi maksadiyle teşkili arz olunan mürettep dâva dairesinin de hangi dâvaları rüyet edeceğinin bu madde de zikri yerinde görülmüştür.

Kanunun 22 nci maddesinde, Dördüncü ve Beşinci Dairelerde idari dâvaların görüleceği yazıldıktan sonra bu dairelerin müstakil mahkeme sıfat ve salâhiyetini haiz oldukları da sarahaten yazıldığı halde bu sarahat 26 nci madde de mevzubahs ve iki dâva dairesi heyetinden müteşekkil Dâva Daireleri Umumi Heyeti için zikredilmemiş olduğundan bu hükmün 26 nci madde de zikri tabii görülmüştür.

Kanunun 29 ncu maddesi tevhidî içtihat müessesesinin kabulüne matuf olup şu kadar ki hüküm (Keyfiyet Dâva Daireleri Umumi Heyetinde tetkik olunur.) şeklinde sevk edilmiştir. Bu lâyiha ile idarî dâvaları görmek üzere bir mürettep daire teşkili düşünüldüğü ve tevhit içtihat yapılacak heyetin daha geniş bir tarzda teşkili daha faydalı olacağı cihetle dâva daireleri umumi heyetine mürettep daire âzasının da iştirakiyle tevhidî içtihad umumi heyetinin onbeş kişi olmak üzere teşkili ve evrakın bu heyete sevkine ait - Temyiz Mahkemesinde cari usule uygun bazı hükümler ilâvesi ve bir de içtihadın tevhidine karar verildikten sonra tekevvün edecek mümasil işlerde bu karara ittiba mecburiyetini gösteren bir kaydın derci muvafık görülmüştür.

Dâva arzuhallerinin kayıt ve işaret mahallerinden bahseden 35 nci madde de bu arzuhaller yalnız 30 ve 31 nci maddelerde yazılı mercilere verilen ibaresiyle vasıflandırılmış olup aynı maddelerde gösterilen şartlara uygun olmıyan ve kaydiyesi verilmemiş bulunan arzuhallerden bu maddede bahsedilmemektedir. Gerçi kanunun emrettiği şartlara uygun olmaksızın verilmiş olan dâva arzuhallerinin islâh ve ikmalî için alâkadarlara idareten her türlü teshilât gösterilmekte ve tahriren de izahat verilmekte ise de bir çoğu vilâyet ve kazalar vasıtasıyla gelmekte olan bu kabîl arzuhallerin ya sahibinin başka bir mahalle azimet etmiş olması veya vaziyetin lâyikiyle anlatılamamış bulunması gibi sebeplerle islâh ve ikmalî muamelesi tevhür ederek sahiblerinin dâva ikamesi için muayyen müddeti geçirmelerine bais olmaktadır. Yabancı memleketlerde bulunan dâva sahibleri için bu vaziyet daha açık bir şekilde varit görülmektedir.

Buralarda bulunan dâva sahiblerinin damga ve harç pulu bulamadıklarından Milletlerarası posta kuponu göndermekte ve bunları burada paraya tebdil ederek dâva harcı istifa olunmakta ise de bazılarının mahallince damgasının yanlış basılmış olması gibi bir sebeble değiştirilemediği vâkidir. Bu takdirde dahi keyfiyet Hariciye Vekâleti vasıtasıyla arzuhal sahibine bildirerek islâh ve ikmal çarelerine tevessül edilmekte ise de mesafenin uzaklığı sebebiyle bunlar da aynı neticeye mâruz kalmakta olduğundan bu maddenin bu müşkilâtı bertaraf edecek bir şekilde yazılması maksada uygun görülmemiştir.

38 nci maddede dâva evrakının müddeiumumiliğe tevdi zikredilmekle iktifa edilerek 39 ncu madde de müddeiumuminin mütalâasından ve raportör âza ve muavin ve mülâzimlerin müddeiumuminin mütalâası alındıktan sonra tetkikat yaparak rapor vermelerinden bahsedilmekte olup gerek müddeiumumilerin gerek raportörlerin görecekları bu işlerin mantiki bir tertip ile ayrı ayrı maddelerde gösterilmesi maksada daha mülâyim olacağı şüphesiz görüldüğünden 38 ve 39 ncu maddeler buna göre yazılmıştır.

39 ncu maddede dâva evrakı üzerinde tetkikat icrasının âzadan biri tarafından yapılacağı yazılı olmakla beraber bu tetkikatın başmuavin veya muavin veyahut mülâzimlerden birine yaptırılmasına cevaz verildiği halde 40 nci madde raportör olarak yalnız âza gösterilmiş ve daire ve heyetçe görülecek lüzum üzerine raportörün şifahen izahat vermesi lüzumuna dair her iki maddede bir sarahat bulunmamış olduğundan 40 nci madde raportör kelimesinin mutlak olarak yazılması ve indelicap şifahi izahatının da bir karar ile istenebileceği hakkında bir fıkra ilâvesi muvafık görülmüştür.

Devlet şûrasına vukubulacak her nevi müracaatların Devlet Şûrası Riyasetine hitaben verileceği ve oradan ait olduğu daireye havale olunacağı 30ncü maddenin sarîh hükmü iktizasından olduğu halde 51 nci maddenin metni hâzırı iadei muhakeme ve tashihi karar arzuhallerinin ilk kararı veren daireye hitaben yazılacağını ifham ettiği gibi iadei muhakeme ve karar tashihi arzuhallerinin tebliğata tâbi tutulduktan sonra kanunda yazılı sebeplerin mevcut olmamasına istinaden ret kararı verilmesi alâkadarların daha ziyade tatmin edici bir mahiyet arzedeceği düşünülerek 51 nci madde buna göre değiştirilmiştir.

Kanunun 52 nci maddesinde dâva daireleri vedâva daireleri umumi heyetinden verilen kararların tazvihi istenilebileceği yazılı olduğu halde bu talebin dermeyan zamanı konmamıştır.

Gerçi bu gibi mesailde kanun sâkit olduğu ahvalde umumi kanunlara gitmek hatıra gelirsede idarî dâvalarda her vakit bu yola müracaat için kanuni bir mecburiyet olmamakla beraber bulunan evvelki Devlet Şûrası Kanununda bu yolda bir hüküm olduğu halde bugünkü kanunda bu hükmün konmamış olması tatbikatta muhtelif içtihad vesile teşkil ettiği görülmekte olduğundan

bü hüsusta maddeye bu yolda bir fıkra ilâvesi faideli görülmüştür.

Adli ve idari kaza mercilerinden haklarında karar sâdır olan kimselerin badelinfaz vefatları halinde yapılacak muamele umumi hükümlere tâbi olacağına göre 53 ncü maddede (veya karardan sonra) ibaresinin maddeden çıkarılarak bu maddenin muhakeme esnasında fertlerden olan tarafın ölümü veya zati vaziyetince değişiklik vukuu halinde olunacak muameleye hasren yazılması muvafık görülmüştür.

Devlet Şûrası Dairelerinin her sene Temmuzun yirmisinden Eylülün beşine kadar tatil olacağından bâhis olan 57 nci maddesi metninden 30 ve 31 nci maddelerde yazılı mercilere verilmesi lâzımgelen arzuhallerin kayıt ve kabulüne devam olunacağı ve Devlet Şûrası Umumi Heyetiyle Dâva Daireleri Umumi Heyetinin de içtimalarına imkân olmayacağı ve bu tatilin reis ve âzadan maadasına şâmil olmadığı anlaşılmakta ise de bunların metni madde de sarahaten gösterilmesi daha faideli olacağı düşünülerek bu maddede bu suretle tavzihen yazılmıştır.

3546 sayılı Devlet Şûrası Kanununa inerbut bir teşkilât kadrosu mevcuttur. İdarî dâva işlerinin ruyetince görülen tehhürlerde dâva dairelerinin raportörlük vazifesi gören muavin ve mülâzimler adedinin noksanlığının tesiri olduğu muhakkak olup mürettep dâva dairesi teşkil edilince bu noksanlık bir kat daha kendini göstereceği gibi bu kadrodan müddeiumumilik için enaz altı uzvun ayrılması kadroda bazı tadilât yapılması zaruretinin meydana getirmektedir. Diğer taraftan başmuavinler beşinci derecede olup kanunen başmuavinlerin âza olabilmesi kabul edildiğine göre üçüncü derecedeki âzalığa intihaplarında o derece maaşını alamıyarak gayritabiî bu vaziyet hâsıl olmaktadır. Bu sebeple başmuavinlerin dördüncü dereceye çıkarılması ve altı müddeiumuminin kadroda ayrıca sınıflarına göre yer alması ve muavin ve mülâzım kadrosunda ufak bazı değişiklikler yapılması zaruri görülerek teşkilât cetvelinde tashihler yapılmıştır.

Meslek sınıfının haricindeki memuriyetler içinde bugünkü vaziyete göre cetvelde bazı değişiklikler yapılması muktazi görüldüğü gibi dairemizin teşkilâtı merkezden ibaret olması kadrosunun da cüzi ve mahdut bir miktara inhisar edilmesi itibariyle dairemiz memuriyetlerinde tahavvül ve tebeddül nadiren vukua gelmekte ve pek çok memurlarımızın senelerce teadül kanununda gösterilen birkaç terfi müddetini ikmal ettikleri halde terfilerine imkân bulunmamaktadır. Devairi sairedeki mümasil memur kadroları da gözden geçirilerek cetveldeki maaş derecelerinin de bir derece yükseltilmesi uygun görülmüştür.

Yukarıda tafsilen arzolunan sebeplere binaen mürettep dâva dairesinin ve ilk dâva arzuhalleri üzerinde tetkikat yapmak vazifesiyle mükellef bir de tetkik heyetinden teşkili ile bunların göcekleri işler ve diğer tedvinine lüzum görülen müteferrik bazı hususat hakkında da 7 madde kaleme alınmış ve bu maddenin kanuna eklendiği 24 ncü maddeyle gösterilmiştir.

Bu 7 maddenin üçüncü maddesi idari dairelerden ikisini ilgilendiren işlerin umumi heyet sevkinden evvel bazen ayrı ayrı ve bazende her iki ilgili daire birleştirilerek birlikte müzakere edilmesi ötedenberi ceryan eden usul icabından ise de bu usulün kanunda yer alması tatbikatın gösterdiği icaplara uygun düşeceği mülâhazasıyla kaleme alınmıştır.

Dördüncü maddesi de dâva ikamesi müddetinde tatil günleri müddette dâhil olmakla beraber müddetin son günü tatile tesadüf ettiği takdirde ne yapılacağı hakkında kanunumuzda bir sarahat olmadığından dâva sahiplerinin haklarının ziyaa uğramaması düşüncesiyle yazılmıştır.

İdari dâvalarda husumetin tevcihi meselesinde ekseriya görülen isabetsizlikten dolayı dâva kanun hükmüne tevfiikan reddolunmakta ve bu hal bittabi usulü dairesinde tanzim edilmiş bir ilâmla dâvacıya tebliğ edilmektedir.

Bu isabetsizilin bazan tebliğat muamelesinin ikmalinden sonra anlaşıldığı da vâkıdır.

Tevcihi husumet noktasında isabetsizlik gerek ilk dâva arzuhallerinin tetkikını mütâakıp anlaşılın, gerek tetkikat muamelesinin ikmalinden sonra taayyün etmiş bulunsun her halde dâva ikamesiyle kararın suduru ve ilâmın tebliğine kadar arada birçok zaman geçeceği şüphesizdir. Bu geçen zamanın dâva ikamesi için mevzu müddeti katedemiyeceği şühesiz bulunduğuna göre dâva sahipleri arzolunan zamanda müruru müddet husulüne mebni dâvalarını yenileyememekte ve bu sebeple birçok dâva sahipleri esas dâvalarında haklı olduğu halde bu haktan mahrum kalmaktadır.

Bir hakkın zıyaı keyfiyeti vazı kanunun hatırından geçmesi mutasavver olmayıp kanun boşluğu olduğundan şüphe olmıyan bu keyfiyetin mâdelete uygun bir şekilde temini düşünülerek beşinci madde yazılmıştır.

Devlet Şûrası Umumi Heyeti, Devlet Şûrasında mevcut bütün reis ve âzanın iştirakiyle teşekkül eden bir heyet olup kanunlar icabı olarak bu heyetten geçen işler Vekiller Heyetince de görüldüğü ve maden imtiyazı fesih işleri gibi bazılarının Millî İradeye de iktiran eylediği halde idarî dâva mevzuunun lâzımülnfaz idari muamele ve mukarrerattan ibaret olması itibariyle alâkadarlar tarafından bu kararlar aleyhine tekrar idari kaza yoluna müracaat edilmekte ve bu gibi kararlar bir kere de dâva dairelerinde rüyet olunmaktadır.

Yukarıda arzolunduğu üzere umumi heyetin bünyesi dâva daireleri heyetlerini de iştimal etmek üzere mevcut bütün reis ve âzadan müteşekkil bir heyet olduğuna göre böyle bir heyetin kendi varlığından çıkan kararının aynı varlıktan ayrılmış bir heyette velev idarî kaza yoluyla olsun yeniden tetkik edilmesi bu heyetten çıkan ve heyeti vekilenin tasvibine ve millî idareye mukterin bulunan kararlarda elzem olan istikrarı ihlâl etmektedir.

Gerçi kanunun 21 nci maddesinde Hükümetçe istişari mahiyette mütalâa beyanı için sevkolunupta umumi heyette müzakere edilen ve idarî dâvaya mevzu olabilecek olan işler de dâva daireleri reis ve âzalarının bulunamayacaklarına dair bir fıkra yazılı ise de bu keyfiyette umumi heyetin hiçbir vakit tam bir teşekkülle müzakere edememesini intaç ederek bu heyetin teşekkülündeki gayeyi sarsmaktadır.

İşte lâyihanın bu kısmında yazılı olan 6 nci madde bu gibi ahvali önlemek düşüncesiyle kaleme alınmış ve umumi heyetten geçen işlerin idari dâvaya mevzu teşkil etmiyeceği açıkça yazılmıştır.

Devlet Şûrasınca tetkik ve halledilmekte bulunan idari dâvalara mütalâlık tebliğati için şimdiye kadar mahallerindeki en büyük mülkiye memurluklarına yazılarak onlar tarafından idarî vasıtalarla taraflara tebliğat icra edilmekte olup halbuki bu tebliğat şekli senelerdenberi yapılan tecrübeye nazaran hiçbir yerde süratli ve muntazam bir netice temin edememiş ve dâvaların tehhüründe bu tebliğ şeklinin de büyük tesiri görülmüştür. Adli tebliğatin posta vasıtasıyla icrası hakkında kabul olunan 16 . I . 1939 tarihli ve 3560 sayılı kanunun tatbikında ehemmiyetli faydalar elde edildiği anlaşıldığından idarî dâvalara ait tebliğat işlerinde de bu usulden istifade edilmesi düşünülerek yedinci madde de tanzim olunmuştur. Şu kadar ki, adli tebliğat işlerinde kabul olunan esaslar Devlet Şûrası için aynen tatbiki kabil olamayacağından gerek kanunda, gerek tatbik nizamnamesinde yazılı bulunan esaslardan Devlet Şûrasınca tatbiki kabil olacakların Münakalât Vekâletiyle birlikte hazırlanacak bir nizamname ile tesbiti muvafık olacağı düşünülmüş ve bu nizamnamenin hazırlanmasını mütaakırp tatbika geçilmesi için maddeye bir fıkra eklenmiştir.

Mülga :

1452 numaralı Teadül Kanununun mer'iyette bulunduğu zamanlarda Devlet Şûrası âzalığına intihap buyurulan zevatın o kanunda teselsülü derece sırası takip etmiyen memuriyetler de iki derece mafevk maaşı alabileceği hükmünün mevcudiyetine ve bir de bu kanun ile Devlet Şûrası Kanunu arasında başmuavinlerin âzalığa intihapları halinde maaşlarını alabilmek noktasından temin edilen ahenge binaen maaşlarını tamamen aldıkları halde 3656 numaralı Teadül Kanununun mer'iyetinden sonra bu vaziyette bulunan zevat maaşlarını alamamaktadır.

İçişleri Komisyonu Raporu

T. B. M. M.

İçişleri Komisyonu

Esas No. 1/93

Karar No. 30

12 . V . 1945

Yüksek Başkanlığa

Devlet Şûrası Kanununun bazı maddelerinin değiştirilmesi ve bazı maddeler eklenmesi hakkında hazırlanarak Bakanlar Kurulunca Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun tasarruflarının gönderildiğini bildiren 27 . V . 1943 tarihli ve 6/1756 sayılı Başbakanlık tezkeresiyle ilişikleri Komisyonumuza verildiğinden Danıştay Başkanı hazır olduğu halde okundu ve görüşüldü.

Tasarının gerekçe raporunda yazılı olan sebeplere ve bugünkü duruma ve Komisyona verilen bilgiye göre 1938 tarihinde Danıştaya açılmış idare dâvalarının sayısı 10 800 küsur olduğu ve o tarihtenberi yeniden 41 300 dâva açıldığı ve altı yıl içinde 46 500 dâvanın karara bağlanarak birikmiş olan dâvaların 5 600 dosyaya indirilmiş bulunduğu öğrenildiği ve bu halde Danıştaya vevki geçici mahiyette bir dâva dairesi daha katılması gerekli olduğu kabul edilerek tasarının birinci maddesi, aynı amacı ifade eden ek birinci madde ile karşılaştırılarak ona göre yazıldı.

Tasarının ikinci maddesi, Danıştay Müddeiumumilik görevine daha fazla bir önem vermek maksadını güden bir teklif olduğu görüldü ve Komisyonumuz bu teklifin değerini ölçmemekle beraber daha geniş yetkili ve daha değerli bir kadro ile bu maksada erişilmesi yolunda bir ilerleme olacağı kanaatiyle maddeye, bu kanaati kuvvetlendiren bir şekil verdi.

Komisyonumuz, bu maddelerden başka tasarının 5, 16, 17 ve 18 nci maddeleri üzerinde durmuş ve değişiklikler yapmıştır. Şöyle ki:

Disiplin cezalarına karşı ilgililer tarafından kanun çerçevesi içinde yapılan itirazların dâva dairelerinde incelenmesini belirtmiş ise de disiplin cezaları idare dâvası mahiyetinden ziyade memurların yargılanması mahiyetinde bir ceza işlemesi olmasına göre bu vazifenin de ikinci daire üzerinde bırakılması uygun olacağı düşünülmüş ve dâva dairelerinin esasen yüklü olan vazifelerine

rini yeni bir yüküm ile ağırlastırmak fikri de bu uygunluğu kuvvetlendirmiş olduğundan tasarıdaki beşinci madde ona göre değiştirildi.

Saverların incelemek ve Hükümet görüşüne uygun veya o görüşe karşı olan fikirlerini yazı ile bildirmeleri ve bu ödevlerini belli edilmiş günde bitirmeleri lüzumunu açık olarak kanunlaştırmak lüzumlu ve faydalı görülerek 16 nci madde kavramına o yolda açıklık verildi.

Dâva dairelerinde görülecek dâvaların dosyalarını önemi değerince incelemek ödevini ve sorumlunu belirtmek maksadiyle bu vazifenin, muavinlerinden ziyade Danıştay üyelerince yapılması Adalet ve hak dağıtım bakımından kıymetli ve değerli görülerek 17 nci maddeye o yolda hüküm konuldu ve 18 nci maddede dâva dairelerinin, saver ve üye âza raporlarına dayanarak görüşmeğe başlayabilecekleri açıklandı.

Tasarının ek maddelerine gelince : Birinci, beşinci ve altıncı maddeleri kanunun esas maddeleri içine katılmış ikinci, üçüncü dördüncü ve yedinci maddeleri Hükümet gerekçesine uyularak kabul edilmiştir.

Bunlardan başka Danıştay Başmuavinliğinden Danıştay üyeliğine seçilenler ile gerekli görüldükçe kurulacak altıncı daire reisliğinde bulunacakların aylıklarında yapılması lâzımgelen adalet icaplarını ve bir de müddeiumumilik ile birinci sınıf muavinlikte çalışmış olanların dahi Danıştay üyeleri gibi Avukatlık kanununun staj hakkındaki hükümlerinden faydalanmalarını güden iki madde eklendi.

Havalesi gereğince Adalet Komisyonuna verilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

İçişleri Ko. Başkanı	Başkan V.	Sözcü
Tekirdağ	Çoruh	Mardin
C. Uybadın	Atif Tüzün	Edib Ergin
Kâtip		
Giresun	Ankara	Balkesir
Necmi Osten	F. Daldaç	S. Uzun

Balkesir	Bolu	Bursa	Kayseri	Kars	Malatya
F. Tiritoglu	H. Ş. Adal	F. Güvendiren	A. H. Kalaç	E. Özoğuz	E. Barkan
Elâzığ	Erzincan	Erzurum	Seyhan	Sivas	Tokad
S. Sağıroğlu	Ş. Sökmensüer	N. Elgün	C. Oral	E. Dizdar	A. Galib Pekel
Gazi Anteb	Gümüşane	Konya	Trabzon	Yozgad	Zonguldak
Dr. A. Melek	B. Güreli	Ş. Ergun	S. Abanozoglu	S. Korkmaz	Rifat Vardar

Adalet Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Adalet Komisyonu

Esas No. 1/92

Karar No. 15

6 . II . 1946

Yüksek Başkanlığa

3546 sayılı Devlet Şûrası Kanununun bazı maddelerinin değiştirilmesi ve bu kanuna bazı maddeler eklenmesi hakkında hazırlanarak Bakanlar Kurulunun 24 . V . 1943 tarihli toplantısında Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun tasarısının komisyonumuza da havale edilmesi üzerine ihtiva eylediği hükümler Danıştay Birinci Başkanı Sayın İsmail Hakkı Göreli hazır olduğu halde incelendi.

30 . XII . 1938 tarihinde yürürlüğe giren 3546 sayılı Devlet Şûrası Kanununun beş seneye yakın bir süre içinde uygulanışından alınan sonuçlar gözönünde tutularak işlerin daha süratle görülmesini sağlayan tedbirlerin gerekli olduğu değişiklikler tümü itibariyle komisyonumuzca da muvafık görülerek maddelere geçilmesine oybirliğiyle karar verilmiştir.

Yargı işlerine bakmak üzere mürettep bir dâva dairesi kurulmasına dair birinci maddeye eklenen hükümle 5 nci, 22 nci, 25 nci, ve 26 ncı maddeye yapılan eklemeler bu tedbirlerin başında yer alır.

Gerçekten 1938 senesinden 1939 senesine devredilen 10.800 idarî dâva adedi 1943 ve 1945 senelerinde görelî bir iniş kaydetmekle beraber diğer seneler ve bilhassa 1945 senesinde esaslı bir yükselme göstermiş ve bu suretle mevcut teşkilâtın genişletilmesi bir zaruret olarak belirmiştir. Bu durumda, biriken işlere bakmak üzere mürettep bir dâva dairesi kurulması kâfi bir tedbir olamayacağı gibi teşkilâttaki istikrar ve düzen bakımından yeni bir dâva dairesinin ihdası terciha şayan görülmüş ve esasen böyle

bir dairenin kurulmasında mevcut yedek üyelerden de istifade imkânı anlaşıldığından teşkilâta sadece üç üye ve bir başkan ödeneği gibi malî külfeti az olan bir ekleme ile iktifa olunabileceği de gözönünde tutularak tasarrımın 1 nci, 2 nci, 11 nci ve 12 nci maddelerinin bu esas dairesinde yeni baştan tanzimine oybirliğiyle karar verilmiştir.

Tasarımın ikinci maddesindeki savcı kelimesi Danıştayda bu teşkilât mensuplarının ifa eyledikleri görevin maiyet ve niteliğine hiç bir veçhile uygun düşmediğinden diğer memleketlerdeki benzerleri de incelenmek suretiyle bulunan « kanun sözcüsü » kelimeleri yapılan görevi en iyi şekilde karşılar bir terim olarak kabul edilmiştir. Bundan başka mülâzim kelimesi yerine yardımcı kelimesinin ikame edilmesi ve yardımcıların da ona göre sıralanması yapılan görevin bünyesine daha uygun düşmektedir.

Danıştay Genel Kuruliyile dâva daireleri ve idare işlerine bakan dairelerin vazifelerine taallük eden tasarrımın 5 nci, 6 ncı, 7 nci, 9 ncü, 10 ncü ve 11 nci maddeleri işlerin bir sistem dâhilinde dağıtılmasını sağlayacak şekilde kaleme alınmıştır.

3546 sayılı kanunun bugün yürürlükte olan 21 nci maddesinde aynen : « Umumi heyette memurların muhakemesine ve inzibati cezaya ait işler müzakere edilirken önce bu işler hakkında rey vermiş olanlarla Hükümetçe istişari mahiyette mütalâa beyanı için sevkolonupta Devlet Şûrası Umumi Heyetince müzakere edilen ve idarî dâvaya mevzu olabilecek işlerde dâva daireleri

reis ve âzaları bulunamazlar » denilmektedir. Hükümet tasarısının 9 ncu maddesinde « Genel Kurulda memurların yargılanmasına ve disiplin cezalarına ait işler görülürken bu işler hakkında oy vermiş olanların bulunamayacağı » şeklinde değiştirilmiş olan bu maddeye İçişleri Komisyonunda ayrıca « Danıştay Genel Kurulunda görüşülerek karara bağlanmış bulunan işlerin idari dâvaya konu olamayacağı akkında eklenen fıkra idari dâva hakkını geniş mikyasta tahdit etmek gibi önemli bir mahzuru mucip olmakla beraber Anayasanın 51 nci maddesi muvacehesinde incelenmiye değer ve bu bakımdan kabulü mümkün olmıyan bir hüküm mahiyetinde görülerek maddeden çıkarılmasına oybirliğiyle karar verilmiştir.

22 nci maddenin sonuna eklenen fıkra Hukuk Usulü Muhakemelerinin 177 nci maddesindeki genel hükme uygundur.

Dışişleri Komisyonunun ek birinci maddesinin A, B ve C fıkralarında yazılı sebeplerle dâvaların ayrı ve teminatı ihtiva etmiyen bir şekilde tetkiki, tarafların haklarını koruyamıyacak ve haksızlıklara meydan verecek mahiyette görüldüğünden İçişleri Komisyonunun ek ikinci maddesi Avukatlık Kanununda vazedilmiş olan prensiplere taallük eylediğinden tasarıdan çıkarılmasına oybirliğiyle karar verilmiştir.

Havalesi gereğince Bütçe Komisyonuna tevdi buyurulmak üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Adalet Ko. Başkanı	Sözcü	Kâtip
Kayseri	Zonguldak	Manisa
R. Özsoy	Ş. Devrin	F. Uslu
Afyon K.	Antalya	Balıkesir
A. Taşkapılı	N. Aksoy	O. N. Burcu

Bursa	Denizli	İstanbul
A. Akgüç	H Günver	K. C. Berksoy
İzmir	Kastamonu	Kastamonu
H. Oran	A. Binkaya	Dr. F. Ecevit
Kayseri	Kocaeli	Rize
C. Tüzel	S. Artel	S. A. Dilemre
Seyan	Sinob	Urfa
K. Çelik	C Atay	K Berker

Tasarının 2 nci maddesindeki (Kanun sözcüsü) Danıştay savcısının ifade ettiği anlamı ifade edemez.

Yine bu maddede (Kanun sözcülerinin tâyini birinci başkanın teklifiyle Başbakan tarafından Cumhurbaşkanının onaylarına arz olunur) denilmektedir. Halbuki kazai hakları haiz bir mahkemede müstakil bir vazife sahibi olması lâzımgelen savcının mahkeme başkanının teklifiyle tâyin edilmesi savcıların istiklallerini za'fa düşürür.

1. — Danıştay Müddeiumumilerinin ismi Uyuşmazlık Kanuniyle - Savcı olarak - gösterilmiş iken Danıştay Kanununda ne ilmî ve ne de resmî bir terim halini almıyan ve mâna itibariyle de bu işin mahiyetiyle münasebeti olmıyan bir isim kullanılması doğru olmadığından metnin Hükümet tasarısında olduğu gibi savor olarak kalması,

2. — Danıştay başsavcı ve savcılarının da doğrudan doğruya Başbakanlığın arzı ve Cumhurbaşkanlığın onayıyla tâyin edilmesi esasının kabul edilmesi mütalâasındayım.

Konya
H. Karagülle

Bütçe Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Bütçe Komisyonu

Esas No. 1/92

Karar No. 87

16 . V . 1946

Yüksek Başkanlığa

3546 sayılı Devet Şûrası Kanununun bazı maddelerinin değiştirilmesi ve bu kanuna bazı fıkra ve maddeler eklenmesi hakkında hazırlanan ve Başbakanlığın 27 . V . 1943 tarih ve 6/1756 sayılı yazısıyla Yüksek Meclise sunulan kanun tasarısı komisyonumuza havale buyurulmakla, İçişleri ve Adalet Komisyonları raporlarıyla birlikte ve Danıştay Başkanı ve Maliye Bakanlığı mümessilleri hazır oldukları halde okundu ve incelendi.

Danıştayda Dâva Daireleri işlerinin süratle görülmesini sağlamak ve bu işlerin bitirilmesini önlemek için alınması gereken tedbirlerle, 3546 sayılı kanunun yürürlüğe girdiği 1939 yılı başından beri uygulanmasından elde edilen sonuçlara göre yapılması gereken değişiklik ve ilâveleri ihtiva eden tasarı, ihtiyaç ve iş icaplarına uygun olarak esas itibarıyla kabule şayan görülmekle beraber, komisyonumuz üyeleri, Danıştay işleri ve bu konudaki ihtiyaçlar üzerinde umumî ve geniş bir şekilde durarak bazı sonuçlara varmış ve bu yolda bazı düşünceler ve temennilerin rapora dârcini kararlaştırmıştır. Bunları şu suretle hülâsa etmek mümkündür.

1. — Bir kısım idarî kaza işleriyle görevli il ve ilçe idare heyetleri, yargılama konusu olacak işlemlerin bakanlık kararına dayanması gibi bazı hukuki sebeplerle veyahut bu kurulların bünyelerinin doğurabileceği diğer bazı sebepler yüzünden, idarî kaza bakımından lâıkiyle çalışmamakta ve halkın bu işler için Devlet merkezinde tek bir mercie müracaat vaziyetinde kalması yüzünden Danıştay işleri çoğalmakta ve halk uzak yerlere gitmek gibi güçlüklerle mâruz bulunmaktadır.

Mali kaza mercilerinin bugünkü kuruluş şekli ve bünyelerinin vergi ihtilâflarında da Danıştay işlerinin çoğalmasına müessir olduğu düşünülmektedir.

İlk derece idari kaza mercilerinin memleketin muhtelif bölgelerinde kurularak, halkın daha kolaylıkla idare kazasına başvurabilmelerini

ve bu gibi ihtilâfların kısmen Danıştaya müracaata ihtiyaç bırakmayacak şekilde görülmesini sağlayacak kanuni tedbirlerin Hükümetçe bir inceleme konusu yapılması temenniye değer görülmüştür.

2. — Memurları Yargılama Kanununun memurlara suç isnadı halinde mahkemeye verilmesine yer olup olmadığının bir idari kurul tarafından incelenmesi ve bir karara bağlanması yolundaki hükümlerinin bazı mucip sebepleri vardır. Bunların başlıcası, suç isnat edilen memurun iş veya işleminin Devlet otoritesinin vazife icabı kullanılmasının bir sonucu ve idari bir zaruret icabı olup olmadığının takdirinin idari bir kurulda baştan incelenmesi gerekli olduğu düşüncesidir. Bunun yanında Ceza Kanunu hükümlerine göre (Memur) vasfı içine, Devlet otoritesini hiçbir suretle kullanma mevkiinde olmıyan bir takım memur ve hizmetliler de girmekte ve bunların vazifeleri esnasında işledikleri suçlar, memurların yargılanması usulüne tâbi kılınmaktadır. Bu durum, kanun hükmünün mucip sebeplerine nazaran yerinde olmakla beraber, Danıştayın işlerinin çoğalmasına da sebep olmaktadır.

Bu işin de Hükümetçe bir inceleme konusu yapılarak, yeri ve gereği bulunmıyan işlerin Danıştayı lüzumsuz yere uğraştırmamasını önleyecek tedbirlerin alınması temenniye değer bulunmuştur.

3. — Danıştay görevleri arasında Hükümetçe hazırlanıp Danıştaya verilen kanun tasarılarının incelenmesi işi de vardır.

Hükümetçe hazırlanan kanun tasarılarının; genel hukuk esaslarına uygunluğu, konu ile ilgili diğer kanunlar hükümleriyle ahenkli olması, tertip itibarıyla belirli ve yeknasak bir usul dairesinde düzenlenmiş, yazılış ve terimler bakımından pürüzsüz ve vazih olması gibi iyi vasıflarla hazırlanması her bakımdan yerinde görülecek ve istenecek bir iştir. Bunun sağlana-

bilmesi, bu tasarıların hazırlanması ve son şeklini alması işinin yetkili uzmanların bulunacağı bir kuruldan devamlı olarak geçirilmesi ile mümkündür.

Danıştaya verilen görevlerin içinde bu işin bulunması yolundaki kanun hükmünün, bu gereğe dayandığı şüphesizdir. Danıştay, bu görevini yapmak fırsatını ötedenberi pekaz bulabilmektedir. Bunun sebepleri düşünülürken;

I - Danıştayda bu işin inceleme usulünün, bugünün ihtiyaçlarına uygun bir süratle yapılmasını mümkün kılacak bir şekilde olmaması;

II - Bu işle görevli dairelerin kuruluşu ve üyelerinin seçilişi şeklinin işin icap ve ihtiyaca uygun bulunmaması;

Gibi hususlar düşünülmekte ve ileri sürülmektedir.

Danıştayın bu görevi en iyi bir şekilde yapılabilmesini sağlayacak bir usulün tesbiti ve ilgili daire kuruluşunun işin gereğine uygun bir hale konulması ve Başbakanlığa bağlı ve önemli bir kısım görevleri bakımından Adalet teşkilâtıyla tam bir benzerlik halinde bulunan bu müessese başkan ve üyeleri seçiminin diğer memleketlerdeki benzerlerinde ve memleketimiz Adalet teşkilâtında olduğu gibi icra makamınca tâyini şekline konulması hususlarının Hükümetçe birer inceleme konusu yapılmasının da bir temenni olarak raporda derci uygun görülmüştür.

4. — İdari kazada (kâmil kaza) işlerinde dâva müddeti; iptal dâvalarında olduğu şekilde 90 gün olarak tesbit edilmektedir. Hususi hukuk dâvalarında olduğu gibi, dâva zamanlaşımına tâbi tutulması gereken bu işlerde dâva açma müddetinin bu suretle 90 gün müd-

detle bağlanması hukuk esaslarına uygun görülmemektedir. Bu cihetin de kanunda ıslahı işinin bir inceleme konusu yapılması temenni edilmiştir.

Tasarımın tümü üzerinde bu görüşmelerden sonra maddeye geçilmiş ve Adalet Komisyonunca kabul edilen tasarı görüşmeye esas olarak alınmıştır.

Tasarımın, 1, 2, 4, 5, 7, 16, 17 nci maddelerinde bazı kelime ve ifade değişiklikleri yapılmıştır.

İçişleri Komisyonunun 3 ncü ek maddesi 26 ncı madde olarak alınmış ve Adalet Komisyonunun 4 ncü ek maddesi, 3656 sayılı kanunun 4598 sayılı kanunla değiştirilen 7 ncı maddesi hükmü, bundan sonra Danıştay üye ve başkanlıklarına geçirileceklerin bu tasarı maddesi ile sağlanmak istenen haklarını temin eylediği için tasarıdan çıkarılmıştır.

Kamutaya arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan Tokat <i>H. N. Keşmir</i>	Başkan V. Edirne <i>M. N. Gündüzalp</i>	Bu rapor Söz. İzmir <i>M. Birsal</i>
Kâtip İstanbul <i>F. Öymen</i>	Aydın <i>R. Alpman</i>	Çanakkale <i>S. T. Arsal</i>
Diyarbakır <i>Ş. Uluğ</i>	Eskişehir <i>Y. Abadan</i>	Giresun <i>M. Akkaya</i>
Giresun <i>A. Sayar</i>	İsparta <i>M. Karaağaç</i>	İstanbul <i>İ. H. Ülkmen</i>
Kayseri <i>F. Baysal</i>	Kütahya <i>H. Pekcan</i>	Mardin <i>R. Erten</i>
Urfa <i>E. Tekeli</i>		Yozgad <i>S. İçöz</i>

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

3546 numaralı Devlet Şûrası Kanununun bazı maddelerinin değiştirilmesine ve yine bu kanuna fıkra ve maddeler eklenmesine dair kanun lâyihası

MADDE 1. — Devlet Şûrası Kanununun birinci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.
«Devlet Şûrası bir Reis ile beş Daire Reisi ve yirmi beş âzadan mürekkep ve Başvekâlete merbuttur.

Devlet Şûrası, üçü idarî, ikisi kazaî işlere bakan beş daireye ayrılmıştır. Her daire bir reis ile dört âzadan tereküp eder.

Bunlarla birlikte kazai işlere bakmak üzere mürettep bir Dâva Dairesi vardır.»

MADDE 2. — Kanunun beşinci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

«Devlet Şûrasında başmuavin veya muavinler arasından İcra Vekilleri Heyetince intihap ve Millî irade ile tâyin olunacak enaz beş zat münhasıran Müddeiumumilik vazifesini görürler. Her Müddeiumumi kanuni mütalâasının dermeyanında tamamiyle serbest olup hiç bir makamın emrine tâbi değildir.»

Müddeiumumiler arasındaki en kıdemli başmuavin evrakın tevzii ve mütalâalarının takibi vesair idarî işler itibarıyla Müddeiumumilere nezaret eder.

Zaruret halinde Devlet Şûrası Reisiğince tensip olunacak muavinlere, vazifelerine ilâveten vekâlet suretiyle, müddeiumumilik vazifesini gördürülebilir.

MADDE 3. — Kanunun yedinci maddesi aşağıdaki şekilde tadil edilmiştir:

«Devlet Şûrasında Reis tarafından seçilecek bir Daire Reisi ile bir âzadan ve umumi kâtipten tereküp eden bir İdare Encümeni bulunur.

Encümene Daire Reisi Reislik eder. Encümen tam mevcudu ile toplanarak vazife görür.

İdare Encümeni başmuavin, muavin ve mülâzimlerin istihabını yapar, bütün memurlar hakkında inzibatî ceza tertip eder ve Devlet Şûrası Reisinin tevdi edeceği işler hakkında da mütalâa beyan eder.

İdare Encümenine dâhil zevattan birinin bu-

İÇİŞLERİ KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

3546 numaralı kanunun bazı maddelerinde değişiklik yapılmasına ve bazı maddeler eklenmesine dair kanun tasarısı

MADDE 1. — 3546 numaralı Devlet Şûrası Kanununun adı Danıştay Kanunu adına çevrilmiştir.

3546 numaralı Danıştay Kanununun birinci maddesinde aşağıdaki değişiklik yapılmıştır.

Danıştay bir birinci Başkan ile beş daire başkanı ve 25 üyeden kurulmuştur ve Başkanlığa bağlıdır.

Danıştay, üçü idare ve ikisi dâva işlerine bakan beş daireye ayrılmıştır. Bunlarla birlikte gerekli görüldükçe dâva işlerine bakmak üzere birinci Başkan tarafından geçici bir altıncı daire kurulabilir.

MADDE 2. — Kanunun 5 nci maddesinde aşağıdaki değişiklik yapılmıştır:

Danıştayda bakılacak dâvalar hakkında hukuk bakımından işin durumunu belirtmek vazifesiyle ödevli bir başsavcı ile beş savcı vardır. Savcılar, Danıştay birinci başkanının teklifi üzerine Başbakan tarafından Cumhurbaşkanının onaylarına arz edilir. Savcılar, düşüncelerini bildirmekte tamamen serbest olup yalnız dâva dosyalarının dağıtımında ve idare işlerinde Başsavcıya bağlıdırlar. Kanunun birinci maddesinde yazılı olan geçici altıncı dairesinin kurulması gerekli görüldüğü zamana münhasır olmak üzere Danıştay muavinlerinden ikisi millî irade ile bu kadroya katılarak ödevlendirilebilir.

MADDE 3. — Kanunun 7 nci maddesinde aşağıdaki değişiklik yapılmıştır :

Danıştayda Birinci başkan tarafından seçilecek bir daire Başkanı ile bir üyeden ve genel kâtipten meydana gelen bir idare komisyonu bulunur.

Komisyon daire başkanı başkanlık yapar. ve komisyon tam üye ile toplanır.

İdare komisyonu, başyardımcı ile yardımcı ve mülâzimlerin seçimini yapar. Bütün memurlar hakkında disiplin cezası tertipler ve birinci başkanın havale edildiği işler hakkında düşüncesini bildirir.

ADALET KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

3546 sayılı kanunun bazı maddelerinde değişiklik yapılmasına ve bazı maddeler eklenmesine dair kanun tasarısı

MADDE 1. — 3546 sayılı Danıştay kanununun birinci maddesi aşağıda yazılı şekilde değiştirilmiştir:

Danıştay Başbakanlığa bağlanır. Biri Birinci başkan ile altı daire başkanı ve yirmi sekiz üyeden kurulmuştur.

Danıştay üçü idare ve üçü dâva işlerine bakan altı daireye ayrılmıştır.

Her daire bir başkan ile dört üyeden kurulur.

MADDE 2. — Kanunun beşinci maddesi aşağıda yazılı şekilde değiştirilmiştir:

Danıştayda bakılacak dâvalar hakkında hukuk bakımından işin durumunu belirtmekle ödevli bir baş kanun sözcüsü ile dokuz kanun sözcüsü vardır. Kanun sözcüleri yardımcılarda aranan nitelikleri haiz olmak üzere Danıştay Birinci Başkanının teklifiyle Başkan tarafından Cumhurbaşkanının onaylarına arz edilir. Kanun sözcüleri düşüncelerini bildirmekte tamamen serbest olup yalnız dâva dosyalarının dağıtımında ve idare işlerinde başkanın sözcüsüne bağlıdır.

MADDE 3. — Kanunun 7 nci maddesi aşağıda yazılı şekilde değiştirilmiştir:

Danıştayda birinci başkan tarafından seçilecek bir daire başkanıyla bir üyeden ve genel kâtipten meydana gelen bir idare komisyonu bulunur.

Komisyonla daire başkanı başkanlık yapar ve komisyon tam üye ile toplanır.

Başyardımcı ile yardımcılar idare komisyonu tarafından seçilir. idare komisyonu bütün memurlar hakkında disiplin cezası tertip ve Birinci Başkanın havale ettiği işler hakkında düşünüşünü bildirir.

BÜTÇE KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Danıştay hakkındaki 3546 sayılı kanunun bazı maddelerinde değişiklik yapılmasına ve bu kanuna bazı madde ve fıkralar eklenmesine dair kanun tasarısı

MADDE 1. — 3546 sayılı Danıştay Kanununun birinci maddesi aşağıda yazılı şekilde değiştirilmiştir:

Danıştay Başbakanlığa bağlıdır ve bir birinci başkan ile altı daire başkanı ve yirmi sekiz üyeden kurulmuştur.

Danıştay, üçü idare ve üçü dâva işlerine bakan altı daireye ayrılmıştır.

Her daire bir başkan ile dört üyeden kurulur.

MADDE 2. — Aynı kanunun beşinci maddesi aşağıda yazılı şekilde değiştirilmiştir:

Danıştayda bakılacak dâvalar hakkında hukuk bakımından işin durumunu belirtmekle ödevli bir baş kanun sözcüsü ile dokuz kanun sözcüsü vardır. Kanun sözcüleri yardımcılarda aranan nitelikleri haiz olmak üzere Danıştay birinci başkanının teklifi, Başbakanın kararı ve Cumhurbaşkanının onayıyla tâyin olunur. Kanun sözcüleri düşüncelerini bildirmekte tamamen serbest olup yalnız dâva dosyalarının dağıtımında ve idare işlerinde başkanın sözcüsüne bağlıdır.

MADDE 3. — Aynı kanunun yedinci maddesi aşağıda yazılı şekilde değiştirilmiştir:

Danıştayda birinci başkan tarafından seçilecek bir daire başkanı ile bir üyeden ve genel kâtipten meydana gelen bir İdare Komisyonu bulunur.

Komisyonla daire başkanı başkanlık yapar ve komisyon tam üye ile toplanır.

Başyardımcı ile yardımcılar İdare Komisyonu tarafından seçilir.

İdare Komisyonu bütün memurlar hakkında disiplin cezası tertip ve birinci başkanın havale ettiği işler hakkında düşünüşünü bildirir.

Hü.

lunmadığı zaman Devlet Şûrası Reisi tarafından tensip olunacak diğer bir daire reisi veya bir başka âza encümene dâhil olur.

İnzibati cezaya dair kararlar aleyhine alâkalılar tarafından kararın kendilerine tebliği tarihinden itibaren bir hafta içinde Devlet Şûrası Umumi Heyetine itiraz olunabilir. Umumi heyetin bu yoldaki kararı katî olup buna karşı idarî dâva açılmaz.

MADDE 4. — Kanunun 8 nci maddesi aşağıdaki şekilde tadil edilmiştir :

«Başmuavin ve muavinlerle mülâzimlerin Hukuk veya İktisat Fakülteleri yahut Siyasal Bilgiler okulu veya bunlara muadil olduğu Maarif Vekilligince kabul edilmiş olan yabancı memleket fakülte ve yüksek okullarından diploma ile çıkmış olmaları şarttır.

Üçüncü sınıf mülâzimliklere alınacaklar için yukarıki fıkrada yazılı fakülte ve yüksek okullardan çıkanlar arasında bir müsabaka imtihanı açılır. İmtihana gireceklerin yaşları otuzu geçmiş olmayacaktır. Müsabaka imtihanında kazananlar Devlet Şûrası Reisliğince üçüncü sınıf mülâzimliklere namzet olarak tâyin olunurlar.

Bu mülâzimliklerin namzetlik müddeti bir senedir. Bu müddet zarfında sâyi ve kabiliyeti anlaşılmiş ve seciye ve ahlâkça kabule mâni bir hali görülmemiş olanların usulü dairesinde memuriyetlerinin tasdiki cihetine gidilir.

Birinci ve ikinci sınıf mülâzimliklerle muavin ve başmuavinliklere birinci fıkrada yazılı vasıfları haiz bulunanlar arasında encümenince intihap edilerek Devlet Şûrası Reisliğince kabul olunanların memuriyetleri Başvekâlete arzolanup Reiscumhur tarafından tasdik olunur.

Kâtip ve sair memurların intihap ve tâyinleri Devlet Şûrası Reisinin tasvibiyle olur.

MADDE 5. — Kanunun 14 nci maddesinin (e) fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

E «Birinci derecede inzibati ceza tâyin Devlet Şûrasına ait olan işler hakkında tetkikatta bulunarak karar ittihaz»

İçiş. K.

İdare Komisyonu toplanmada üye eksik olduğu zaman birinci başkan tarafından seçilecek başka daire başkan ve üyeleriyle eksik tamamlanır.

Disiplin cezasına dair kararlar aleyhine ilgililer tarafından bildirim tarihinden başlayarak yedi gün içinde Danıştay Genel Kuruluna itiraz olunabilir.

Genel Kurulun bu kararı kesin olup buna karşı dâva açılmaz.

MADDE 4. — Kanunun 8 nci maddesinde aşağıdaki değişiklik yapılmıştır :

Başyardımcı, yardımcı ve mülâzimlerin hukuk ve ekonomi fakülteleri veyahut Siyasal Bilgiler okulu veya bunlarla denk olduğu Millî eğitim Bakanlığınca kabul edilmiş olan yabancı memleket fakülte ve yüksek okullarından diploma ile çıkmış olmaları şarttır.

Üçüncü sınıf mülâzimliklere alınacaklar için yukarıki fıkrada yazılı fakülte ve yüksek okullardan çıkanlar arasında bir sınav açılır. Sınava gireceklerin yaşları otuzu geçmiş olmayacaktır. Danıştay birinci başkanı imtihanda kazananları üçüncü sınıf mülâzimliklere aday olarak tâyin eder. Adaylık süresi bir yıldır. Bu sürenin sonunda çalışma ve ahlâk ve nitelik bakımından hizmete elverişli görülenlerin memurluğa tâyinleri yoluna gidilir.

Danıştay yardımcı ve mülâzim memurlarının tâyinleri ve yükselmeleri birinci başkan tarafından Başbakanlığa arzolanur. Cumhurbaşkanından onanır.

Kâtip ve başka memurların tâyinleri Danıştay birinci başkanı tarafından yapılır.

MADDE 5. — Kanunun 14 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

İkinci daire:

- A) İçişleri Bakanlığı ile ilgili işleri;
- B) Belediye Kanunu ile Danıştaya verilir idare dâvalarına konu olmayan işleri;
- C) Vilâyet idaresi ve idarei umumiyei vilâyat kanunları gereğince doğrudan doğruya veya itiraz yoluyla Danıştaya verilecek işleri;

Ad. K.

İdare Komisyonu toplanmada üye eksik olduğu zaman birinci başkan tarafından seçilecek başka daire başkan ve üyeleriyle eksik tamamlanır.

Disiplin cezasına dair kararlar aleyhine ilgililer tarafından tebliğ tarihinden başlayarak yedi gün içinde Danıştay Genel Kuruluna itiraz olunabilir.

Genel Kurulun bu kararı kesin olup buna karşı dâva açılmaz.

MADDE 4. — Kanunun 8 nci maddesi aşağıda yazılı şekilde değiştirilmiştir:

Başyardımcı ve yardımcıların hukuk ve ekonomi fakülteleri veyahut Siyasal bilgiler okulu veya bunlarla denk olduğu millî Eğitim Bakanlığınca kabul edilmiş olan yabancı memleket fakülte ve yüksek okullarını bitirmiş olmaları şarttır.

Altıncı sınıf yardımcılarına alınacaklar için yukarıki fıkrada yazılı fakülte ve yüksek okullardan çıkanlar arasında bir yeğlik sınavı yapılır. Yeğlik sınavına gireceklerin yaşları otuzu geçmiş olmayacaktır. Danıştay Birinci Başkanı sınavda kazananları altıncı sınıf yardımcılığına aday olarak tâyin eder. Adaylık süresi bir yıldır. Bu sürenin sonunda çalışma ve ahlâk ve nitelik bakımından hizmete elverişli görülenlerin memurluğa tâyinleri yapılır.

Danıştay yardımcılarının ve idare müdürlerinin tâyinleri ve yükselmeleri birinci başkan tarafından Başbakanlığa arz olunur. Cumhurbaşkanı tarafından onanır. Kâtip ve başka memurların tâyinleri doğrudan doğruya Danıştay birinci başkanı tarafından yapılır.

MADDE 5. — Kanunun 14 ncü maddesi aşağıda yazılı şekilde değiştirilmiştir:

İkinci daire:

- A) İçişleri Bakanlığı ile ilgili işleri;
- B) Belediye kanunu ile Danıştaya verilip idare dâvalarına konu olmayan işleri;
- C) Vilâyet idaresi ve idarei umumiyei vilâyat kanunları gereğince doğrudan doğruya veya itiraz yoluyla Danıştaya verilecek işleri;

B. K.

İdare Komisyonu toplanmada üye eksik olduğu zaman birinci başkan tarafından seçilecek başka daire başkan ve üyeleriyle eksik tamamlanır.

Disiplin cezasına dair kararlar aleyhine ilgililer tarafından tebliğ tarihinden başlayarak yedi gün içinde Danıştay Genel Kuruluna itiraz olunabilir.

Genel kurulun bu kararı kesin olup buna karşı dâva açılmaz.

MADDE 4. — Aynı kanunun sekizinci maddesi aşağıda yazılı şekilde değiştirilmiştir:

Başyardımcı ve yardımcıların hukuk ve ekonomi fakülteleri veyahut Siyasal Bilgiler Okulu veya bunlarla denk olduğu Millî Eğitim Bakanlığınca kabul edilmiş olan yabancı memleket fakülte ve yüksek okullarını bitirmiş olmaları şarttır.

Altıncı sınıf yardımcılarına alınacaklar için yukarıki fıkrada yazılı fakülte ve yüksek okullardan çıkanlar arasında bir yeğlik sınavı yapılır. Yeğlik sınavına gireceklerin yaşları otuzu geçmiş olmayacaktır. Danıştay Birinci Başkanı sınavda kazananları altıncı sınıf yardımcılığına aday olarak tâyin eder. Adaylık süresi bir yıldır. Bu sürenin sonunda çalışma ve ahlâk ve nitelik bakımından hizmete elverişli görülenlerin memurluğa tâyinleri yapılır.

Danıştay yardımcılarının ve idare müdürlerinin tâyinleri ve yükselmeleri birinci başkanın teklifi, Başbakanın kararı ve Cumhurbaşkanı onayı ile yapılır. Kâtip ve başka memurların tâyinleri doğrudan doğruya Danıştay Birinci Başkanı tarafından yapılır.

MADDE 5. — Aynı kanunun on dördüncü maddesi aşağıda yazılı şekilde değiştirilmiştir:

İkinci daire:

- A) İçişleri Bakanlığı ile ilgili işler;
- B) Belediye Kanunu ile Danıştaya verilip idare dâvalarına konu olmayan işleri;
- C) Vilâyet idaresi ve İdarei Umumiyei Vilâyat kanunları gereğince doğrudan doğruya veya itiraz yoluyla Danıştaya verilecek işleri;

Hü.

İçiş. K.

MADDE 6. — Kanunun 15 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Üçüncü daire :

A) Malî ve İktisadî işlerle Nafia ve Gümrük ve İnhisar işlerini;

B) Nafia imtiyazları ile madenlerin imtiyaza bağlanması ve maden imtiyazlarının fesih işlerini;

E) 1050 ve 4353 numaralı kanunlar hükümlerine göre karara bağlanacak işleri tetkik eder.

MADDE 7 — Kanunun 17 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Devlet Şûrası I ve 3 üncü dairelerinin içtima ve müzakere nisabı üçtür. Noksan vukunda diğer idarî dairelerden alınacak Aza ile bu noksan tamamlanır.»

MADDE 8. — Kanunun 19 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Umumî Heyet:

A) Hükümet ihzar ve tevdi olunacak kanun lâyhaları ve imtiyaz mukavele ve şartnamelelerini;

B) Teşkilâtı Esasiye kanununun 52 inci maddesinde yazılı Nizamname lâyhalarını ve tefsirlerini;

C) Hususi kanunlarından Devlet Şûrası umumî heyetinde görüleceği yazılı olan işleri;

D) Yukarıdaki fıkralarda sayılan işlerden maada hususlara ait olmak üzere idarî dairelerden çıkan kararlardan Devlet Şûrası Reisi-

D) Derneklerin, kamu faydasına çalışan derneklerden sayılması için Hükümetçe yapılacak teklifleri;

E) Birinci derecede disiplin cezası verilmesi Danıştaya ait olan işlerde bütün son derecedeki disiplin komisyonları kararlarına karşı yapılacak itirazları inceliyerek karara bağlar;

F) Memurların yargılanması hakkındaki kanun hükümlerine göre kararlar verir.

MADDE 6. — Kanunun 15 nci maddesinde aşağıdaki değişiklik yapılmıştır:

Üçüncü daire:

A) Maliye, Millî Eğitim, Ekonomi, Bayındırlık, Sağlık ve sosyal yardım, Gümrük ve Tekel Bakanlıkları ile ilgili işlerini;

B) Bayındırlık imtiyazları ile madenlerin imtiyaza bağlanması ve maden imtiyazlarının bozulması işlerini;

C) Miktarı on bin lirayı geçen dâvalardan ve icra işlerden ve aleyhte neticelenen dâvaların daha yüksek bir derecede bakılmasını istemekten vazgeçilmesi ve hukuk işlerine ait anlaşmazlıkların barış yoluyla çözümlenmesi ve anlaşmalarla sözleşme değişiklikleri hakkındaki teklifleri inceliyerek karara bağlar.

MADDE 7. — Kanunun 17 nci maddesinde aşağıdaki değişiklik yapılmıştır:

Danıştayın birinci ve üçüncü dairelerinde görüşme yapabilmek için yeter sayı 3 ve ikinci dairede beştir. Yeter sayıda üye bulunamaz ise başka idare dairelerinden alınacak üyelerle tamamlanır.

MADDE 8. — Kanunun 19 ncu maddesinde aşağıdaki değişiklik yapılmıştır:

Genel kurul:

A) Hükümetçe hazırlanarak verilecek kanun tasarıları ve imtiyaz sözleşme ve şartlarını;

B) Anayasanın 52 nci maddesinde yazılı tüzük tasarılarını ve yorumlarını;

C) Özel kanunlarında Danıştay Genel kurulunda görülereği yazılı olan işleri;

D) Yukarıda sayılan işlerden başka idarî dairelerden çıkan kararlardan Danıştay birinci başkanının havale edeceği işleri;

İkinci derecede olmak üzere inceliyerek düşünüşünü açıklar ve karara bağlar.

Ad. K.

D) Derneklerin, kamû faydasına çalışan derneklerden sayılması için Hükümetçe yapılacak teklifleri;

E) Birinci derecede disiplin cezası verilmesi Danıştaya ait olan işleri; karara bağlar.

F) Memurların yargılanması hakkındaki kanun hükümlerine göre kararlar verir.

MADDE 6. — Kanunun 15 nci maddesi aşağıda yazılı şekilde değiştirilmiştir.

Üçüncü Daire:

A) Maliye, Millî Eğitim, Ekonomi, Bayındırlık, Sağlık ve Sosyal Yardım, Gümrük ve Tekel Bakanlıkları ile ilgili işler;

B) Bayındırlık imtiyazları ile madenlerin imtiyaza bağlanması ve maden imtiyazlarının bozulması işlerini;

C) Miktarı on bin lirayı geçen dâvalardan ve icra işlerinden ve aleyhte neticelenen dâvaların daha yüksek bir derecede bakılmasını istemekten vaz geçilmesi hukuk işlerine ait anlaşmazlıkların barış yoluyla çözülmesi ve anlaşmalarla sözleşme değişiklikleri hakkındaki teklifleri karara bağlar.

MADDE 7. — Kanunun 19 ncu maddesi aşağıda yazılı şekilde değiştirilmiştir:

Genel Kurul:

A) Hükümetçe hazırlanarak verilecek kanun tasarılarını ve imtiyaz sözleşme ve şartlaşmalarını;

B) Anayasanın 52 nci maddesinde yazılı Tüzük tasarılarını ve yorumlarını;

C) Özel kanunlarında Danıştay Genel Kurulunda görüleceği yazılı olan işleri;

D) Yukarıda sayılan işlerden başka idari dairelerden çıkan kararlardan Danıştay birinci başkanının havale edeceği işleri;

İkinci derecede olmak üzere inceleyerek dü-

B. K.

D) Derneklerin, kamu faydasına çalışan derneklerden sayılması için Hükümetçe yapılacak teklifleri;

E) Birinci derecede disiplin esası verilmesi Danıştaya ilişkin olan işleri;

F) Memurların yargılanması hakkındaki kanun hükümlerine göre Danıştaya gelecek işleri; karara bağlar.

MADDE 6. — Aynı kanunun onbeşinci maddesi aşağıda yazılı şekilde değiştirilmiştir:

Üçüncü daire :

A) Maliye, Millî Eğitim, Ekonomi, Bayındırlık, Sağlık ve Sosyal Yardım, Gümrük ve Tekel Bakanlıkları ile ilgili işleri;

B) Bayındırlık imtiyazlarıyla madenlerin imtiyaza bağlanması ve maden imtiyazlarının bozulması işlerini

C) Miktarı onbin lirayı geçen dâvalardan ve icra işlerinden ve aleyhde neticelenen dâvaların daha yüksek bir derecede bakılmasını istemekten vazgeçilmesi, hukuk işlerine ilişkin anlaşmazlıkların barış yoluyla çözülmesi ve anlaşmalarla sözleşme değişiklikleri hakkındaki teklifleri; karara bağlar.

MADDE 7. — Aynı kanunun ondokuzuncu maddesi aşağıda yazılı şekilde değiştirilmiştir:

Genel Kurul :

A) Hükümetçe hazırlanarak verilecek kanun tasarılarını ve imtiyaz sözleşme ve şartlaşmalarını;

B) Anayasanın 52 nci maddesinde yazılı tüzük tasarılarını ve yorumlarını

C) Özel kanunlarında Danıştay Genel Kurulunda görüleceği yazılı olan işleri;

D) Yukarıda sayılan işlerden başka idari dairelerden çıkan kararlardan Danıştay Birinci Başkanının havale edeceği işleri;

karara bağlar.

Hü.

nin sevkedeceklerini;

İkinci derecede olmak üzere tetkik, mütalea beyan veya karar ittihaz eyler.

D Fıkrasında yazılı işlere dair idarî dairelerden verilip umumî Heyetçe karara bağlanmaksızın sevk edilmiş olan evrakın ait olduğu vekâletçe umumî heyette müzakeresi istenildiği takdirde bunları müzakere ve karara rapteder.

MADDE 9. — Kanununun 21 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Umumî Heyette memurların muhakemesine ve inzibatî cezaya müteallik işler müzakere edilirken önce bu işler hakkında rey vermiş olanlar bulunmazlar.»

MADDE 10. — Kanununun 22 inci maddesi aşağıdaki şekilde tadil edilmiştir.

«İdari davalar 4 üncü ve 5 inci Daireler mürettep Dava Dairesinde görüşülür. Bu Daireler müstakil muhakeme sıfat ve salahiyetini haizdir.

Dava Dairelerinin içtima ve müzakere nisabı beştir. Noksan vukuunda onuncu maddeye göre muamele yapılır.»

MADDE 11. — Kanununun 24 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Aşağıda yazılı hususlar, Devlet Şûrası Dâva dairelerinde temyiz suretiyle katî olarak görülür.

A) Bir kaza idare heyetinden verilip mafveki vilâyet idare heyetinden ikinci derecede kazai surette tetkik olunarak verilen kararlar;

B) Bir kaza idare heyetinden verilip kanunda katî olduğu gösterilen kararlar;

C) Vilâyet idare heyetinden verilen kazai kararlar;

D) İdare heyetlerinden başka idarî mercilerden sadır olan kazai kararlar;

E) İdari meseleler hakkında hususi kanunlarla muayyen temyiz mercilerinden nihai surette çıkan kazai kararlar.

İçiş. K.

Danıştay idare dairelerinden (D) fıkrasında yazılı işler hakkında Genel Kurula uğratılmaksızın çıkarılmış olan kararların ait olduğu başkanlıklarla Genel Kurulda incelenmesi istenilirse bu istekler yerine getirilir.

MADDE 9. — Kanununun 21 nci maddesinde aşağıdaki değişiklik yapılmıştır:

Danıştay Genel Kurulunda görüşülerek karara bağlanmış bulunan işler ilarî dâvaya konu olamaz.

Genel kurulda memurların yargılanmasına ve disiplin cezalarına ait işler görüşülür iken bu işler hakkında oy vermiş olanlar bulunamazlar.

MADDE 10. — Kanununun 22 nci maddesinde aşağıdaki değişiklik yapılmıştır:

İdare dâvalarına, dördüncü ve beşinci daireler ile dâva daireleri genel kurulunda ve gerekli görüldükçe birinci başkan tarafından kurulacak olan geçici altıncı dairede bakılır.

Bu dairelerle dâva daireleri genel kurulu bağımsız mahkeme niteliğine ve yetkisine sahiptir.

MADDE 11. — Kanununun 24 nci maddesinde aşağıdaki değişiklik yapılmıştır:

Aşağıda yazılı işler Danıştay Dâva dairelerinde temyiz suretiyle kesin olarak görülür:

A) İl idare kurullarından verilen kazai kararlar;

B) İlçe idare kurullarından verilip üst il idare kurulundan ikinci derecede kazai surette incelenerek verilen kararlar;

C) Bunlardan başka idare makamlarından verilen kazai kararlar;

D) İdari meslekler hakkında temyiz kurullarından son derecede çıkan kazai kararlar.

Ad. K.

şüncesini açıklar ve karara bağlar.

Danıştay idare dairelerinden (D) fıkrasında yazılı işler hakkında Genel Kurula uğratılmaksızın çıkarılmış olan kararların ait olduğu Bakanlıklarca Genel Kurulda incelenmesi istenilir ise bu istekler yerine getirilir.

MADDE 8. — Kanunun 21 nci maddesi aşağıda yazılı şekilde değiştirilmiştir:

Memurların yargılanmasma ve disiplin cezalarına ait işler müzakere edilirken önce bu işler hakkında oy vermiş olanlar Genel Kurulda bulunamazlar.

Hükümetçe kanuni düşünce talebiyle Danıştaya sevk edilen işlerden idari dâvaya konu olabilecek işler idari dairelerde tetkikle iktifa olunarak Genel Kurula yollanmaz.

MADDE 9. — Kanunun 22 nci maddesi aşağıda yazılı şekilde değiştirilmiştir:

İdare dâvalarına dördüncü, beşinci ve altıncı dâva daireleriyle dâva daireleri genel kurulunda bakılır. Bu daireler ve dâva daireleri genel kurulu bağımsız mahkeme niteliğine ve yetkisine sahiptir.

Dâva dairelerinin toplanma ve görüşme yeter sayısı beştir. Yeter sayıda üye bulunmaz ise onuncu maddeye göre işlem yapılır.

MADDE 10. — Kanunun 24 ncü maddesi aşağıda yazılı şekilde değiştirilmiştir:

Aşağıda yazılı işler Danıştay dâva dairelerinde temyiz suretiyle kesin olarak görülür:

A) İl idare kurullarından verilen kazai kararlar;

B) İlçe İdare kurullarından kanunlarına göre kesin olarak verilmiş olan kararlarla bu kanunlarca verilip üst il idare kurulundan ikinci derecede kazai surette incelenerek verilen kararlar;

C) Bunlardan başka idare yerlerinden verilen kazai kararlar;

D) İdari meseleler hakkında Temyiz kurullarından son derecede çıkan kazai kararlar.

B. K.

İdari dairelerin birinden çıkıpta genel kurulca karara bağlanmamış işler ilgili Bakanlığın isteği üzerine de genel kurulca incelenerek karara bağlanır.

MADDE 8. — Aynı kanunun yirm birinci maddesi aşağıda yazılı şekilde değiştirilmiştir:

Memurların yargılanmasma ve disiplin cezalarına ilişkin işler müzakere edilirken önce bu işler hakkında oy vermiş olanlar genel kurulda bulunamazlar.

Kanuni veya istişari düşüncesi bildirilmek üzere Danıştaya gönderilen işlerden idari dâvaya konu olabilecek işlerin incelenme ve karara bağlanmasında dâva daireleri başkan ve üyeleri bulunmazlar

MADDE 9. — Aynı kanunun yirmi ikinci maddesi aşağıda yazılı şekilde değiştirilmiştir:

İdare dâvalarına dördüncü, beşinci ve altıncı dâva daireleriyle dâva daireleri genel kurulunda bakılır. Bu daireler ve dâva daireleri genel kurulu bağımsız mahkeme niteliğine ve yetkisine sahiptir.

Dâva dairelerinin toplanma ve görüşme yeter sayısı beştir. Yeter sayı da üye bulunmaz ise onuncu maddeye göre işlem yapılır.

MADDE 10. — Aynı kanunun yirmi dördüncü maddesi aşağıda yazılı şekilde değiştirilmiştir:

Aşağıda yazılı işler Danıştay dâva dairelerinde temyiz suretiyle kesin olarak görülür.

A) İl idare kurullarından verilen kazai kararlar;

B) İlçe idare kurullarından kanunlarına göre kesin olarak verilmiş olan kararlarla bu kanunlarca verilip üst il idare kurulundan ikinci derecede kazai surette incelenerek verilen kararlar;

C) Bunlardan başka idare yerlerinden verilen kazai kararlar;

D) İdari meseleler hakkında Temyiz Kurullarından son derecede çıkan kazai kararlar.

Hd.

MADDE 12. — Kanunun 25 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Mahiyeti itibariyle bütün vergi, resim ve tek-life müteallik kanunların tatbikatından doğan dâvalar Devlet Şûrası 4 ncü dairesinde ve bun-ların dışında kalan dâvalar beşinci dairede ve dördüncü ve beşinci dairelerde görülmesi icap eden dâvalardan Devlet Şûrası Reisinin havale edeceği dâvalarda müretep dâva dairesinde rü-yet ve hallolunur.

Ancak daireler arasındaki işler arasında mü-vazenesizlik görüldüğü takdirde Devlet Şûrası Reisi, bir daireye mevdu işlerin bir kısmının diğer daireye verebilir.

MADDE 13. — Kanunun 26 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Dâva daireleri umumi heyeti Devlet Şûrası Reisinin Reisliği altında Dâva daireleri reisi ve âzasından 10 zatın iştirakiyle teşekkül eder.

Dâva daireleri umumi heyeti müstakil mah-keme sıfat ve salâhiyetini haizdir.

Reis bulunmadığı takdirde Dâva dairesi re-islerinden reisliğe seçim itibariyle en kıdemlisi riyaset eder ve âzalığa 10 neu maddenin ikinci fıkrası hükmü nazara alınarak diğer bir zat ge-tirilir.

İçiş. K.

MADDE 12. — Kanunun 25 nci maddesinde aşağıdaki değişiklik yapılmıştır :

Mahiyeti bakımından bütün vergi, resim ve tekliflere ait kanunların uygulanışından doğan dâvalar, Danıştayın Dördüncü dairesinde ve bunların dışında kalan dâvalar beşinci dairesinde ve bu iki dairede bakılması gereken dâvalardan birinci başkanın havale edeceği dâvalar geçici altıncı dairede görülür. Ancak daireler arasın-daki işler sayısında nispetsizlik görülür ise birinci başkan bir dâva dairesine ait işlerin bir kısmını öteki dâva dairesine verebilir.

MADDE 13. — Kanunun 26 ncı maddesinde aşağıdaki değişik yapılmıştır :

Dâva daireleri genel kurulu Danıştay Birin-ci Başkanının reisliği altında Dâva Daireleri başkan ve üyelerinden kurulur. Geçici altıncı dairenin kurulu bulunduğu zamanlarda dâva daireleri genel kurulunun görüşme yeter sayısı 15 ve geçici altıncı dairenin kurulu bulunmadı-ğı zamanlarda yeter sayı 11 dir. Birinci başkan bulunmadığı zamanlarda dâva daireleri başkan-larından başkanlığa seçim bakımından kıdemlisi dâva daireleri genel kuruluna başkanlık eder. Üye eksikliğinde kanunun 10 neu maddesi hük-mü gözönünde tutularak diğer dairelerden alı-nacak üyelerle tamamlanır.

Ad. K.

MADDE 11. — Kanunun 25 nci maddesi aşağıda yazılı şekilde değiştirilmiştir :

Mahiyet bakımından Hazineye ait bütün vergi, resim ve tekliflere ait kanunların uygulanmasından doğan dâvalar. Danıştayın Dördüncü Dairesinde; memurlar Maaş ve Teadül ve Tekaut Kanunlarıyla harcırah ve yevmiyelerden doğan dâvalar, Danıştayın Beşinci Dairesinde; Dördüncü ve Beşinci dairelerin yetkisi dışında kalan dâvalar ile il özel idarelerini ve belediyeleri ilgilendiren vergi ve resim ve sair dâvalar, Danıştayın Altıncı Dairesinde görülür.

Ancak daireler arasındaki işler sayısında nispetizlik görülürse Birinci Başkan bir dâva dairesine ait işlerin bir kısmını diğer dairelere verebilir.

MADDE 12. — Kanunun 26 nci maddesi aşağıda yazılı şekilde değiştirilmiştir:

Dâva Daireleri Genel Kurulu Danıştay Birinci Başkanının başkanlığı altında Dâva Daireleri başkan ve üyelerinden kurulur. Dâva Daireleri Genel Kurulunun görüşme yeter sayılı on beştir. Birinci Başkan toplantıda hazır bulunmadığı zaman Dâva Daireleri Başkanlarından başkanlığa seçim bakımından kıdemlisi Dâva Daireleri Genel Kuruluna başkanlık eder. Üye eksikliğinde kanunun 10 neu maddesi hükmü gözönünde tutularak diğer dairelerden alınacak üyelerle tamamlanır.

MADDE 13. — Kanunun 27 nci maddesi aşağıda yazılı şekilde değiştirilmiştir:

Dâva Daireleri Genel Kurulu aşağıda yazılı dâvaları görür.

1. Bakanlar Kurulu kararlarının iptali için açılan dâvalar;
2. Talimatnamelerin iptali için açılan dâvalar;
3. Sayıştay Genel Kurulunca görülen tahsis kararlarının temyiz yoluyla tetkiki için açılan dâvalar;
4. Danıştay İdari Dairelerinden verilen karar üzerine uygulanan işlemler hakkında açılan dâvalar;
5. Danıştay Birinci Başkanının veya dâva

B. K.

MADDE 11. — Aynı Kanununun yirmibeşinci maddesi aşağıda yazılı şekilde değiştirilmiştir :

Mahiyet bakımından Hazineye ilişkin bütün vergi, resim ve tekliflere ilişkin kanunların uygulanmasından doğan dâvalar. Danıştayın Dördüncü Dairesinde; Memurlar Kanunu ve Maaş ve Teadül ve Tekaut Kanunlarıyla harcırah ve yevmiyelerden doğan dâvalar, Danıştayın Beşinci Dairesinde; Dördüncü ve Beşinci dairelerin yetkisi dışında kalan dâvalar ile il özel idarelerini ve belediyeleri ilgilendiren vergi ve resim vesair dâvalar, Danıştayın Altıncı Dairesinde görülür.

Ancak daireler arasındaki işler sayısında nispetizlik görülürse Birinci Başkan bir dâva dairesine ilişkin işlerin bir kısmını diğer dairelere verebilir.

MADDE 12. — Aynı kanunun yirmialtıncı maddesi aşağıda yazılı şekilde değiştirilmiştir;

Dâva Daireleri Genel Kurulu Danıştay Birinci Başkanının başkanlığı altında Dâva Daireleri Başkan ve üyelerinden kurulur. Dâva Daireleri Genel Kurulunun görüşme yeter sayısı onbeştir. Birinci Başkan toplantıda hazır bulunmadığı zaman Dâva Daireleri Başkanlarından başkanlığa seçim bakımından kıdemlisi Dâva Daireleri Genel Kuruluna başkanlık eder. Birinci Başkan hazır bulunduğu takdirde en kıdemsiz üye Genel Kurula katılmaz. Üye eksikliğinde kanunun 10 neu maddesi hükmü gözönünde tutularak diğer dairelerden alınacak üyelerle tamamlanır.

MADDE 13. — Aynı kanunun yirmiyedinci maddesi aşağıda yazılı şekilde değiştirilmiştir :

Dâva Daireleri Genel Kurulu aşağıda yazılı dâvaları görür :

1. Bakanlar Kurulu kararlarının iptali için açılan dâvalar;
2. Talimatnamelerin iptali için açılan dâvalar;
3. Sayıştay Genel Kurulunca görülen tahsis kararlarının Temyiz yoluyla tetkiki için açılan dâvalar;
4. Danıştay idari dairelerinden verilen karar üzerine uygulanan işlemler hakkında açılan dâvalar;
5. Danıştay Birinci Başkanının veya dâva

MADDE 14. — Kanunun 29 ncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Dâva dairelerinin ve mürettep dâva dairelerinin ve hususi heyetin veya dâva daireleri umumî heyetinin aynı mahiyetteki işlere müteallik kendi kararları arasında veya muhtelif daire ve heyetlerin kararları beyinde tezat ve mübâ-yenet görüldüğü veya tekarrür etmiş içtihadın tebdiline lüzum hisseditildiği takdirde Devlet Şûrası Reisinin veya Daire ve heyetlerden birinin veya müddeumuminin talebi üzerine keyfiyet dâva daireleri içtihadın birleştirilmesi heyetinde tetkik olunur.

Bu heyet Devlet Şûrası Reisinin Reisliği altında Dava Daireleri Umumî heyetine mürettep dâva dairesine dahil azadan kıdem sırasıyla dört zاتم iltihakile 14 aza ile toplanır.

İçtihadın birleştirilmesi heyetin karar üç de iki ekseriyetle verilir.

Bundan sonra tekevvün edecek mümasil işlerde bu karara ittiba mecburidir.

MADDE 15. — Kanunun 35 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«30, 31 inci maddelerde yazılı mercilere verilen dâva arzuhalleri 30 uncu maddede yazılı hususları muhtevi bulunduğu ve harç ve kaydiyesi verilmiş bulunduğu takdirde deftere kayıt ve bu kayıt arzuhalde işaret olunur. Aranılan şartlara uygun olmayan ve kaydiyesi verimiyen arzuhal muameleye sevk olunmıyarak islâh ve ikmal edilmek üzere sahibine iade edilir.

Dâva açma müddetinin tesbitinde usulüne uygun şekilde verilen arzuhalin kayıt ve kabul tarihi esas tutulur.

Yabancı memleketlerde Türkiye Cumhuriyeti elçiliklerine veya konsolosluklarına verilecek dâva arzuhalleri hakkında pul ılsakı suretiyle resim ve harcın tediyesi mümkün olmadığı takdirde belelinin nakden ödendiği bu dairelerce tevsik kılınır.»

MADDE 16. — Kanunun 38 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

«Tarafların lâyihaları alındıktan veya lâyiha vermek için muayyen müddet geçtikten sonra

MADDE 14. — Kanunun 29 ncu maddesinde aşağıdaki değişiklik yapılmıştır:

Dâva dairelerinden veya dâva daireleri genel kurulunun aynı mahiyetteki işlerle ilgili kendi kararları arasında veya bu daire ve kurullarca verilen kararlar arasında aykırılık veya uyumsuzluk görüldüğü veya birleştirilmiş içtihadların değiştirilmesi gerekli bulunduğu takdirde Danıştay Birinci Başkanının veya dairelerin veya savcının istemesi üzerine iş dâva daireleri genel kurulunda içtihadın birleştirilmesi yoluyla incelenir.

İçtihadın birleştirilmesi işlerinde karar, üçte iki çoklukla verilir. Bir toplantısında üçte iki çoğunluk olmaz ise ikinci toplantıda salt çoklukla karar verilir. Bundan sonra çıkacak benzeri işlerde bu karara uyulmak mecburidir.

MADDE 15. — Kanunun 35 nci maddesinde aşağıdaki değişiklik yapılmıştır:

30 ve 31 nci maddede yazılı makamlara verilen dâva dilekçeleri o makamların kayıt defterlerine yazılır ve dilekçe üzerine de tarihi işaret edilir.

31 nci maddede yazılı şartları tamam olmayan veya harç ve kaydiyesi eksik bulunan dilekçeler işlem konulmıyarak tamamlamak veya düzeltmek için sahiplerine geri verilir.

Dilekçelerin sahiplerine geri verildiği günden başlamak üzere 15 gün içinde tamamlanarak veya düzeltilerek verilecek olan dilekçeler üzerine bu on beş günlük süre, ve postada geçecek günler, zamanasını hesabına katılmaz.

MADDE 16. — Kanunun 38 nci maddesinde aşağıdaki değişiklik yapılmıştır:

Tarafların müdafaaları veya cevapları alındıktan veyahut müdafaa veya cevap için kanun-

Ad. K.

dairelerinin veya kanun sözcülerinin Genel Kurulda görülmesini uygun gördükleri dâvalar.

MADDE 14. — Kanunun 29 ncu maddesi aşağıda yazılı şekilde değiştirilmiştir :

Dâva Dairelerinden veya Dâva Daireleri Genel Kurulunun aynı mahiyetteki işlerle ilgili kendi kararları arasında veya bu daire ve kurullarca verilen kararlar arasında aykırılık veya uyumsuzluk görüldüğü veya birleştirilmiş içtihatların değiştirilmesi gerekli bulunduğu takdirde Danıştay Birinci Başkanının veya dairelerinin veya kanun sözcüsünün istemi üzerine iş Dâva Daireleri Genel Kurulunda içtihadın birleştirilmesi yoluyla incelenir.

İçtihadın birleştirilmesi işlerinde karar üçte iki çoklukla verilir. Bir toplantısında üçte iki çoğunluk olmazsa ikinci toplantı saltçoklukla karar verilir. Bundan sonra çıkacak benzeri işlerde bu karara uyulmak mecburidir.

MADDE 15. — İçişleri Komisyonunun 15 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 16. — İçişleri Komisyonunun 16 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

B. K.

dairelerinin veya kanun sözcülerinin genel kurulda görülmesini uygun gördükleri dâvalar.

MADDE 14. — Aynı kanunun yirmidokuzuncu maddesi aşağıda yazılı şekilde değiştirilmiştir :

Dâva dairelerinin veya dâva daireleri genel kurulunun aynı mahiyetteki işlerle ilgili kendi kararları arasında veya bu daire ve kurullarca verilen kararlar arasında aykırılık veya uyumsuzluk görüldüğü veya birleştirilmiş içtihatların değiştirilmesi gerekli bulunduğu takdirde Danıştay Birinci Başkanının veya dairelerinin veya kanun sözcüsünün istemi üzerine iş dâva daireleri genel kurulunda içtihadın birleştirilmesi yoluyla incelenir.

İçtihadın birleştirilmesi işlerinde karar üçte iki çoklukla verilir. Bir toplantısında üçte iki çoğunluk olmazsa ikinci toplantı saltçoklukla karar verilir. Bundan sonra çıkacak benzeri işlerde bu karara uyulmak mecburidir.

MADDE 15. — Aynı kanunun otuzbeşinci maddesinde aşağıda yazılı şekilde değiştirilmiştir :

30 ve 31 nci maddede yazılı makamlara verilen dâva dilekçeleri o makamların kayıt defterlerine yazılır ve dilekçe üzerine de tarihi işaret edilir.

31 nci maddede yazılı şartları tamam olmayan veya harç ve kaydiyesi eksik bulunan dilekçeler işleme konulmuyarak tamamlamak veya düzeltmek için sahiplerine geri verilir.

Dilekçelerin sahiplerine geri verildiği günden başlamak üzere 15 gün içinde tamamlanarak veya düzeltilerek verilecek olan dilekçeler üzerine bu onbeş gündelik süre ve postada geçecek günler, zamanaşımı hesabına katılmaz.

Dilekçenin verildiği yerlerde Damga, pulu, resim ve harç pulları bulunmadığı takdirde parasının alındığı, kabul eden makam tarafından, dilekçe üzerine şerh verilir.

MADDE 16. — Aynı kanunun otuz sekizinci maddesi aşağıda yazılı şekilde değiştirilmiştir :
Tarafların müdafaaları veya cevapları alındıktan veyahut müdafaaya veya cevap için kanun-

Hd.

dâva evrakı müddeiumumiliğe tevdi olunur.

Müddeiumumi tarafların ileri sürdükleri maddi vakıaların ve hukuku sebeplerin kanun ve nizamla ve mukarrer içtihadlara uygunluğu bakımından esasa ve usule mütaallik yaptığı tetkiklerin neticesini her ikisini birlikte yazılı olarak bildirir.

Dâva Daireleri Umumi Heyetince ve Dâva Daireleri veya mürettep dâva dairesince görülecek lüzum üzerine verilen karara binaen müddeiumumi müzakerede hazır bulundurulacak şifahi mütalâası alınmakla beraber ayrıca tahriri mütalâası da istenebilir.»

MADDE 17. — Kanunun 39 ncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

«Dâva evrakı başmuavin veya muavin veya hut mülâzimlerden birisi tarafından hülâsa edildikten sonra dosyada tetkikat yapılarak netice hakkında bir rapor hazırlanmak üzere âzadan birine havale edilir. Bu tetkikatın başmuavin veya muavin veyahut mülâzimlerden birine yaptırılması caizdir.»

MADDE 18. — Kanunun 40 ncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

«Raportör, evrak üzerinde yaptığı tetkiklerin neticesini, tarafların iddia ve müdafaalarında ileri sürdükleri maddi vakıaların ve hukuki sebeplerin hülâsasını ihtiva eden raporunu alâkalı dâva dairesine veya dâva daireleri umumi heyetine bildirir. Daire veya heyetçe görülecek lüzum üzerine verilen karar ile raportör tetkikatı neticesine taallük eden izahatı şifahen dahi verebilir.»

MADDE 19. — Kanunun 51 ncu maddesinde aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

«Muhakemenin iadesi veya kararın tashihi hakkında usulen verilecek arzuhaller ilâmı veren daireye ve ilâm dâva umumi heyetinden verilmiş ise o takdirde umumi heyete havale olunarak usulü dairesinde tebliğata tâbi tutulduktan sonra kanunda yazılı sebepler mevcut ise dâva yeniden rüyet olunarak karara bağlanır.»

Muhakemenin iadesi ve kararın tashihi talepleri kanunda yazılı sebeplere müstenit bulunmazsa arzuhalin redine karar verilir. Muhake-

İçiş. K.

da belli edilmiş olan süre geçtikten sonra dâva dosyası savcılığa verilir.

Savcı, tarafların ileri sürdükleri vakıaların ve sebeplerin ve dâvanın kanun, tüzük ve içtihadlara uygunluk bakımından esas ve usule ait incelemelerinin sonuçlarını yazarak en çok otuz gün içinde dosyasıyla birlikte havale edilmiş bulunduğu dâva dairesine verir.

Bu otuz günlük süre içinde incelenmesi bitirilemeyen dosya hakkında gecikmenin sebeplerini Danıştay Birinci Başkanlığına hemen bildirmekle ödevlidir.

MADDE 17. — Kanunun 39 ncu maddesinde aşağıdaki değişiklik yapılmıştır:

Saverhktan işlemi tamamlanarak verilen dâva dosyasını incelemeğe ve sonucunun bir rapor ile bildirmeğe daire üyelerinden biri o daire başkanı tarafından memur edilir.

Rapor hazırlıyacak üyeler, o daire yardımcılarıyla mülâzimlerinden faydalanırlar.

MADDE 18. — Kanunun 40 ncu maddesinde aşağıdaki değişiklik yapılmıştır:

Dâva daireleri görüşmeleri, saveciliğin ve dosyayı inceleyen üyenin raporları üzerine açılır ve gerekli görülür ise kendilerinin sözlü açıklamaları da dinlenilir.

MADDE 19. — Kanunun 51 ncu maddesinde aşağıdaki değişiklik yapılmıştır:

Yargılamanın tekrarı veya kararın düzeltilmesi hakkında usulüne göre verilecek dilekçeler, kararı vermiş olan dâva dairelerine havale edilir ve bildirme yapıldıktan sonra kanunda yazılı sebeplerden biri var ise dâvaya yeniden bakılarak karara bağlanır.

Yargılamanın tekrarı veya kararın düzeltilmesi istemi kanunda yazılı sebeplere dayalı değilse dilekçenin reddine karar verilir ve dâvacı hakkında Hukuk Muhakemesi Usulü Kanunu-

Adı K.

B. K.

MADDE 17. — Kanunun 39'ncü maddesi aşağıda yazılı şekilde değiştirilmiştir:

Kanun sözcülüğünden işlemi tamamlanarak verilen dâva, dâva dosyasını incelemeğe ve sonucunu bir rapor ile bildirmeğe daire üyelerinden biri o daire başkanı tarafından memur edilir.

Rapor hazırlıyacak üyeler, o daire yardımcılarından faydalanırlar. Bu iş yardımcılarından birine de gördürülebilir.

MADDE 18. — Kanunun 40'ncü maddesi aşağıda yazılı şekilde değiştirilmiştir:

Dâva Daireleri görüşmeleri kanun sözcüsü ve dosyayı inceleyen yazılı raporları üzerine açılr ve gerekli görülürse kendilerinin sözlü açıklamaları da dinlenir.

MADDE 19. — Kanunun 51'nci maddesi aşağıda yazılı şekilde değiştirilmiştir:

Yargılamanın tekrarı veya kararın düzeltilmesi hakkında usulüne göre verilecek dilekçeler, kararı vermiş olan dâva dairelerine havale edilir ve bildirme yapıldıktan sonra kanun da yazılı sebeplerden biri var ise dâvaya yeniden bakılarak karara bağlanır.

Yargılamanın tekrarı veya kararın düzeltilmesi işlemi kanunda yazılı sebeplere dayalı değilse dilekçenin reddine karar verir ve dâvacı hakkında Hukuk Muhakemesi Usulü Kanununun

da belli edilmiş olan süre geçtikten sonra dâva dosyası kanun sözcüsüne verilir.

Kanun sözcüsü, tarafların ileri sürdükleri vâkıaların ve sebeplerin ve dâvanın kanun, tüzük ve iktidarlara uygunluk bakımından esas ve usule ilişkin incelemelerin sonuçlarını yazarak en çok otuz gün içinde dosyasıyla birlikte havale edilmiş bulunduğu dâva dairesine verir.

Bu otuz günlük süre içinde incelenmesi bitirilemeyen dosya hakkında gecikmenin sebeplerini kanun sözcüsü Danıştay Birinci Başkanlığına hemen bildirmekle ödevlidir.

MADDE 17. — Aynı kanunun otuz dokuzuncu maddesi aşağıda yazılı şekilde değiştirilmiştir :

Kanun sözcülüğünden işlemi tamamlanarak verilen dâva, dâva dosyasını incelemeğe ve sonucunu bir rapor ile bildirmeğe daire üyelerinden biri o daire başkanı tarafından memur edilir.

Rapor hazırlıyacak üyeler, o daire yardımcılarından faydalanırlar. Rapor hazırlama işi yardımcılarından birine de gördürülebilir.

MADDE 18. — Aynı kanunun kırkinci maddesi aşağıda yazılı şekilde değiştirilmiştir :

Dâva daireleri görüşmeleri kanun sözcüsü ve dosyayı inceleyen yazılı raporları üzerine açılr ve gerekli görülürse kendilerinin sözlü açıklamaları da dinlenir.

MADDE 19. — Aynı kanunun elli birinci maddesi aşağıda yazılı şekilde değiştirilmiştir:

Yargılamanın tekrarı veya kararın düzeltilmesi hakkında usulüne göre verilecek dilekçeler, kararı vermiş olan dâva dairelerine havale edilir ve bildirme yapıldıktan sonra kanunda yazılı sebeplerden biri var ise dâvaya yeniden bakılarak karara bağlanır.

Yargılamanın tekrarı veya kararın düzeltilmesi işlemi kanunda yazılı sebeplere dayalı değilse dilekçenin reddine karar verilir ve dâvacı hakkında Hukuk Muhakemesi Usulü Ka-

Hh.

menin iadesi ve kararın tashihi taleplerinin reddi halinde dâvacı hakkında Hukuk Muhakemeleri Usulü Kanununun 442 nci ve 454 ncü maddelerinde yazılı ceza hükümleri tatbik olunur.

MADDE 20. — Kanunun 52 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir:

«Tavzih, kararın tenfizine kadar istenebilir.»

MADDE 21. — Kanunun 53 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

«Muhakeme esnasında fertlerden olan tarafın ölümü veya zat ve sıfatça değişiklik vukuu halinde kendisine dâvayı takip hakkı intikal etmiş olan kimselerin müracaatına veya bu kabül kimselere tebligat icrasıyla dâvanın karara bağlanması yolunda diğer tarafın talebine talikan dâva dosyası muameleden kaldırılır.»

MADDE 22. — Kanunun 57 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

«Devlet Şûrası daireleri her sene Temmuzun 20 sinden Eylülün 5 ine kadar tatil olunur.

Bu müddet zarfında 30 ve 31 nci maddelerde yazılı mercilere verilmesi lâzımgelen arzuhallerin kayıt ve kabulüne devam edilir.

Hükümetçe tevdi olunacak müstacel işlerle geçikmesinde zarar melhuz olan veya ieranın tehirine dair bulunan işlere bakmak üzere bir daire tatil zamanında vazife görür.

Tatil esnasında Devlet Şûrası Umumi Heyeti ve Dâva Daireleri Umumi Heyeti içtima etmez.

Tatil reis ve âzalardan maada memur ve müstahdemlere şamil değildir.

Bunlar Memurun Kanununun senelik mezu-niyet hakkındaki hükümlerinden istifade edebilirler.»

MADDE 23. — Kanunun 59 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

«Devlet Şûrası teşkilât kadrosunu göstermek

İçiş. K.

nun 442 ve 454 ncü maddelerinde yazılı ceza hükümleri uygulanır.

MADDE 20. — Kanunun 52 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir:

Tavzih, kararın yerine getirilmesine kadar istenebilir.

MADDE 21. — Kanunun 53 ncü maddesinde aşağıdaki değişiklik yapılmıştır:

Yargılama sırasında ölüm ve herhangi bir sebeple dâvacının niteliğinde değişiklik olur ise dâvayı kovuşturma hakkı kendisine geçen kim-senin doğrudan doğruya veya yapılacak bildirim üzerine Danıştaya başvurmasına kadar dâva dosyası saklı tutulur.

MADDE 22. — Kanunun 57 nci maddesinde aşağıdaki değişiklik yapılmıştır:

Danıştay daireleri her yıl Temmuzun 20 sinden Eylülün 5 ine kadar çalışmaya ara verir.

Bu süre içinde 30 ve 31 nci maddelerde yazılı makamlara verilen dâva dilekçeleri kabul edilerek kayıt defterlerine geçirilir.

Hükümetçe verilecek ivedili işler ile mevkuflu memurların yargılanma işlerine ve yürütmeyi durdurma istemelerine bakmak ve karar almak üzere bir Danıştay dairesi ve bir savcı çalışmaya devam eder.

Bu dairenin üyeleri, idare ve dâva dairelerinin üyeleri arasından karma olarak birinci başkan tarafından seçilir.

Çalışmaya ara verme süresinde Danıştay Genel Kurulu ile dâva daireleri genel kurulu toplanmaz.

Danıştay başkan ve üyeleriyle savcılardan başka memurlar çalışmaya ara veremezler.

MADDE 23. — Kanunun 59 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Danıştay teşkilât kadrosunu gösteren 3656

Ad. K.

442 ve 554 ncü maddelerinde yazılı ceza hükümleri uygulanır.

MADDE 20. — İçişleri Komisyonunun 20 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 21. — Kanunun 53 ncü maddesi aşağıda yazılı şekilde değiştirilmiştir :

Yargılama sırasında ölüm ve herhangi bir sebeple dâvacının kişiliğinde veya niteliğinde değişiklik olur ise dâvayı kovuşturma hakkı kendisine geçen kimsenin doğrudan doğruya veya tebliğ üzerine Danıştaya başvurmasına kadar dâva dosyası saklı tutulur. Şukadar ki munhasıran öleni ilgilendiren dâva dilekçesi iptal edilir.

MADDE 22. — Kanunun 57 ncü maddesi aşağıda yazılı şekilde değiştirilmiştir :

Danıştay Daireleri her yıl Temmuzun 20 sinden Eylülün 5 ine kadar çalışmaya ara verir.

Bu süre içinde 30 ve 31 ncü maddelerde yazılı makamlara verilen dâva dilekçeleri kabul edilerek kayıt defterlerine geçirilir.

Hükümetçe verilecek ivedili işler ile mevkuf lu memurların yargılanma işlerine ve yürütmeyi durdurma istemlerine bakmak ve karar vermek üzere bir Danıştay Dairesi ve bir kanun sözcüsü çalışmaya devam eder.

Bu dairenin başkanı ile üyeleri, idare ve dâva dairelerinin üyeleri arasından karma olarak Birinci Başkan tarafından seçilir.

Çalışmaya araverme süresinde Danıştay Genel Kurulu ile Dâva Daireleri Genel Kurulu toplanmaz.

Danıştay Başkan ve üyeleriyle kanun sözcülerinden başka memurlar çalışmaya ara veremezler.

Kanunda tâyin edilen sürelerin bitmesi araverme zamanına tesadüf ederse bu süreler ayrıca bir karar vermeğe lüzum olmaksızın aravermenin sona erdiği günden itibaren yedi gün uzatılmış sayılır.

MADDE 23. — İçişleri Komisyonunun 23 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

B. K.

nununun 442 ve 554 ncü maddelerinde yazılı ceza hükümleri uygulanır.

MADDE 20. — Aynı kanunun elli ikinci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir :

Tavzih, kararın yerine getirilmesine kadar istenebilir.

MADDE 21. — Aynı kanunun elli üçüncü maddesi aşağıda yazılı şekilde değiştirilmiştir :

Yargılama sırasında ölüm ve herhangi bir sebeple dâvacının kişiliğinde veya niteliğinde değişiklik olur ise dâvayı kovuşturma hakkı kendisine geçen kimsenin doğrudan doğruya veya tebliğ üzerine Danıştaya başvurmasına kadar dâva dosyası saklı tutulur. Şu kadar ki munhasıran öleni ilgilendiren dâva dilekçesi iptal edilir.

MADDE 22. — Aynı kanunun elliyedinci maddesi aşağıda yazılı şekilde değiştirilmiştir :

Danıştay daireleri her yıl Temmuzun 20 sinden Eylülün 5 ine kadar çalışmaya ara verir.

Bu süre içinde 30 ve 31 ncü maddelerde yazılı makamlara verilen dâva dilekçeleri kabul edilerek kayıt defterlerine geçirilir.

Hükümetçe verilecek ivedili işler ile mevkuf lu memurların yargılanma işlerine ve yürütmeyi durdurma istemlerine bakmak ve karar vermek üzere bir Danıştay dairesi ve bir kanun sözcüsü çalışmaya devam eder.

Bu dairenin başkanı ile üyeleri, İdare ve Dâva Dairelerinin üyeleri arasından karma olarak birinci başkan tarafından seçilir.

Çalışmaya araverme süresinde Danıştay Genel Kurulu ile Dâva Daireleri Genel Kurulu toplanmaz.

Danıştay Başkan ve üyeleriyle kanun sözcülerinden başka memurlar çalışmaya ara veremezler.

Kanunda tâyin edilen sürelerin bitmesi araverme zamanına tesadüf ederse bu süreler ayrıca bir karar vermeğe lüzum kalmaksızın aravermenin sona erdiği günden itibaren yedi gün uzatılmış sayılır.

MADDE 23. — Aynı kanunun ellidokuzuncu maddesi aşağıda yazılı şekilde değiştirilmiştir :

Danıştay teşkilât kadrosunu gösteren 3656

üzere kanuna bağlı cetvelin yerine kaim olmak üzere 3656 numaralı kanunla kabul edilmiş bulunan cetvel kaldırılarak yerine işbu kanuna bağlı cetvel ikame olunmuştur.»

MADDE 24. — İşbu kanuna aşağıdaki yazılı 7 madde eklenmiştir:

Madde 1. — İdarî Dâvalardan Devlet Şûrası reisliğince tevdi olunacak dâvaları tetkik ve rüyet etmek üzere Devlet Şûrası reisinin seçeceği beş âzadan mürekkep bir mürettep dâva dairesi teşkil olunur.

Bu heyete Devlet Şûrası Reisinin tensip edeceği âza reislik eder. Bu heyete ayrılacak âza 10 neu madde hükmüne tâbidir.

Madde 2. — Devlet Şûrasına dâva ikamesini mutazammın verilen arzuhaller reis tarafından tetkik heyetine havale edilir. Bu heyet bir âza ile iki muavinden tereküp edip memuriyetleri bir sene devam etmek üzere her sene reis tarafından tâyin olunur.

Heyet tetkikatı neticesinde :

- A) Dâva idari mahiyette değilse;
- B) Müddei dâvaya ehil değilse;
- C) Müddeialehye husumet teveccüh etmiyor-
sa;
- Ç) İşte müruru müddet varsa;
- D) Tebliğ tarzına ve usule ait evvelce halli lâzımgelen sair noktalar varsa keyfiyet tesbit ve bir raporla reise arzolanarak dâva evvel-
mirde bu cihetlerden ait bulunduğu dairede tet-
kik olunarak karara raptolunur.

numaralı kanuna bağlı cetvel kaldırılmış ve ye-
rine işbu kanuna bağlı cetvel konulmuştur.

MADDE 24. — Kanuna aşağıdaki maddeler eklenmiştir:

EK MADDE 1. — Danıştaya gelen dâva dilek-
çeleri birinci başkan tarafından usul ve şekil bakımından incelenmek ödeviyle genel kâtipliğe verilir.

- A) Dâva, idari mahiyette değilse;
- B) Dâvacı dâva açmakta yetkili değilse;
- C) Dâva yönetildiği tarafta yanlışlık var
ise;
- D) Dâvada zaman aşımı var ise;
- E) Bildirim ve şekil bakımından önce çö-
zülmesi gerekli bir eylem var ise;

Genel kâtip tarafından belirtilecek bir rapor-
la ve böyle bir şey bulunmadığı anlaşılır ise bil-
dirim işleri yapılmak üzere havale ile ait olduğu
dâva dairesine verilir.

Bu işlemler için Genel kâtip emrinde ra-
portör çağırılır.

Dâva dairelerinde, dâvamn yanlış bir tarafa
yöneltildiği görülür ise yanlışlığın düzeltilmesi
dâvacıya bildirilir. ve on beş gün içinde düzel-
tilen dâvalarda zaman aşımı 53 neu madde hük-
müne göre hesap edilir.

EK MADDE 2. — İdari dairelerden ikisini
birden ilgilendiren işlerin iki dare tarafından
karma halinde olarak veyahut idari dairelerden
birinde incelenmiş olan bir işin başka bir idari
dairede ikinci defa olarak incelenmesi birinci
başkan tarafından gerekli görülür ise o yolda ha-
vale yapılabilir.

marasim kanuna bağlı olarak kaldırılmış ve yerine işbu kanuna bağlı olarak konulmuştur.

MADDE 24. — Kanuna aşağıda yazılı maddeler eklenmiştir:

Ek madde 1. — Hükümet tasarısının 5. sayılı ek maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 24. — Süresi içinde açılmış davanın husumetin yönetildiği makamda görülen isabetsizlikten dolayı reddi takdirinde bu kararın tefhim veya tahliinden itibaren on gün içinde davanın bu eheti tasbih suretiyle yeniden açacağı dâvada marasim kanuna esas alınmaz.

Ek madde 2. — İçişleri Komisyonunun 2 sayılı ek maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 25. — İçişleri Komisyonunun ek maddesi aynen kabul edilmiştir.

Hü.

Madde 3. — İdari dairelerden ikisini birden ilgilendiren işlerin ilgili heyetlerin birleşerek bir arada tetkik edilmek üzere reislikçe havalesi mümkün olduğu gibi bir idarî dairece tetkik edilen bir işin reislikçe görülecek lüzum üzerine umumi heyete sevkinden evvel tetkiki zımında diğer daireye havale edilmesi de caizdir

Madde 4. — Tatil günleri müddete dâhildir. Şu kadar ki, müddetin son günü tatile tesadüf ederse tatilin ertesi günü hitam bulur.

Madde 5 — Müddeti içinde açılmış dâvanın husumetin tevcih edildiği makamda görülen isabetsizlikten dolayı reddi takdirinde bu kararın tefhim veya tebliğinden itibaren on gün zarfında dâvacının bu ciheti tashih suretiyle yeniden açacağı dâvada müddet müruru nazara alınmaz.

Madde 6. — Kanunlar icabı olarak Devlet Şûrasında görülmesi muktazi olan ve Umumi Heyetten geçen işler idari dâvaya mevzu teşkil etmez.

Madde 7. — İdari dâvaya mütaallik her türlü tebliğat işleri posta, telgraf ve telefon idaresi tarafından yapılır.

Posta ücretleri dâva sahipleri tarafından ödenir.

Adli tebliğatın posta marifetiyle yapılması hakkındaki 16 . I . 1939 tarihli ve 3560 sayılı kanunla buna müteferri 9 . II . 1939 tarihli nizamname hükümlerinden Devlet Şûrasının ihtiyaçlarına uygun hükümleri ihtiva etmek üzere Münakalât Vekâletiyle Devlet Şûrası Reisliğince müştereken bir nizamname hazırlanır ve bu madde hükmü bu nizamnamenin neşri tarihinden itibaren yürürlüğe girer .

MADDE 25. — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

İçiş. K.

EK MADDE 3. — Çalışmaya araverme günleri süre hesabına katılır. Şu kadar ki, sürenin sürenin son günü çalışmaya araverme gününe rastlar ise süre, gelecek çalışma gününün akşamına kadar uzar.

EK MADDE 4. — İdare dâvalarında her türlü bildirim işleri Posta ve telgraf ve telefon idareleri tarafından yapılır. Posta ücretleri, dâva sahipleri tarafından ödenir.

Kanunun bu işlerde uygulanışını gösteren bir tüzük yapılır.

EK MADDE 5. — Danıştay Başkan ve üyelikleriyle savcılığa tâyin edilenler hakkında 3656 sayılı kanunun 6 nci maddesi hükmü uygulanır ve adı geçen kanunun yürürlüğe girmesinden sonra Danıştay Başkan ve üyeliklerine seçilmiş olanlar da bu madde hükmünden faydalanırlar.

Geçici altıncı dairede başkanlık vazifesini görecek olanlara bir üst derece fark bütçe tasarruflarından tazminat olarak verilir.

EK MADDE 6. — Danıştay savcileriyle başmuavin ve birinci sınıf muavinler 3499 numaralı Avukatlık kanununun 21 nci maddesinden faydalanırlar.

MADDE 25. — Bu kanun yayımı tarihinden yürürlüğe girer.

Ad. K.

Ek madde 3. — Danıştaya ait her türlü tebliğ işleri 3560 sayılı kanun hükümlerine tevfi-kan Posta Telgraf ve Telefon İdaresi tarafından yapılır. Bu suretle yapılacak tebliğlere ait ücretler ilgililer tarafından ödenir.

Kanunun bu işlerde uygulanışını gösteren bir tüzük yapılır.

Ek madde 4. — Danıştay Başkan ve üyelikleri ile kanun sözcüklerine tâyin edilenler hakkında 3656 sayılı kanunun 6 nci maddesi hükmü uygulanır ve adı geçen kanunun yürürlüğe girmesinden sonra Danıştay Başkan ve üyeliklerine seçilmiş olanlar da seçildikleri tarihten itibaren bu madde hükmünden faydalanırlar.

B. K.

MADDE 26. — İçişleri Komisyonunun ek üçüncü maddesi ayniyle kabul edilmiştir.

MADDE 27. — Adalet Komisyonunun ek üçüncü maddesi ayniyle kabul edilmiştir.

MADDE 25. — İçişleri Komisyonunun 25 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 28. — İçişleri Komisyonunun 25 nci maddesi ayniyle kabul edilmiştir.

Hü.

MADDE 26. — Bu Kanun hükmünü icraya Başvekil' memurdur.

24 . V 1943

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
Ş. Saracoğlu	R. Türel	A. R. Artunkal
Da. V.	Ha. V.	Ma. V.
Hilmi Urgan	N. Memencioğlu	F. Ağralı
Mi. V.	Na. V.	İk. V.
Yücel	Sırrı Day	Fuad Sirmen
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
Dr. H. Alataş	Suat H. Ürgüblü	Ş. R. Hatipoğlu
Mü. V.		Ti. V.
A. F. Cebesoy		C. Erçin

İçiş. K.

MADDE 26. — Bu konuyu Başbakan yürü-

Ad. K.

B. K.

MADDE 26. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

MADDE 29. — Adalet Komisyonununun 26 nci maddesi aynıyle kabul edilmiştir.

Hükümetin teklifine bağlı cetvel

3656 Numaralı Kanununun bir sayılı cetvelinde yazılı Devlet Şûrasına ait kadro cetveli aşağıda yazılı şekilde değiştirilmiştir

CETVEL

D.	Memuriyetin nev'i	Aded	Maaş	D.	Memuriyetin nev'i	Aded	Maaş
	<i>Meslek memurları</i>				<i>Idare Hesap memurları ve kâtipler</i>		
1	Reis	1	150	6	Sicil ve Evrak Müdürü	1	70
1	Daire Reisi	5	125	9	Sicil şefi	1	40
2	Âza	25	100	10	Evrak mümeyyizi	1	35
4	Başmuavin	6	90	11	Dosya memuru	1	30
4	Müddeiumumi	2	90	8	Yazı işleri kalemi şefi	1	50
5	Birinci sınıf muavin	6	80	9	Şef	1	40
5	Müddeiumumi	2	80	9	Ayniyat ve muhasebe mutemedi	1	40
6	İkinci sınıf muavin	6	70	9	Kütüphane memuru	1	40
6	Müddeiumumi	2	70	10	Harc memuru	1	35
7	Üçüncü sınıf muavin	6	60	10	Zabit kâtibi	4	35
8	Birinci sınıf mülâzim	6	50	11	Birinci sınıf kâtip	10	30
9	İkinci sınıf mülâzim	6	40	12	İkinci sınıf kâtip	20	25
10	Üçüncü sınıf mülâzim	8	35				
						124	

İçişleri Komisyonunun değiştirilmesine bağlı

ÖZETVEL

D.	Görevin çeşidi	Sayı	Aylık	D.	Görevin çeşidi	Sayı	Aylık
Meslek memurları				İdare hesap memurları ve kâtipler			
1	Birinci başkan	1	150	6	Sicil ve evrak müdürü	1	70
2	Daire başkanı	5	125	9	Sicil şefi	1	40
3	Üye	25	100	10	Evrak mümeyyizi	1	35
3	Saver	1	100	11	Dosya memuru	1	30
4	»	1	90	8	Yazışleri kalemi şefi	1	50
4	Başmuavin	6	90	9	Şef	1	40
5	Saver	2	80	9	Ayniyat ve muhasebe mutemedi	1	40
5	Birinci sınıf muavin	6	80	9	Kitapevi memuru	1	40
6	Saver	2	70	10	Harç memuru	1	35
6	İkinci sınıf muavin	6	70	10	Zabıt kâtibi	4	35
7	Üçüncü sınıf muavin	7	60	11	Birinci sınıf kâtip	10	30
8	Birinci sınıf mülâzim	7	50	12	İkinci sınıf kâtip	20	25
9	İkinci sınıf mülâzim	8	40				
10	Üçüncü sınıf mülâzim	8	35				
						128	

Adalet Komisyonunun değiştirilmesine bağlı

ÖZETVEL

D.	Görev	Sayı	Aylık	D.	Görev	Sayı	Aylık
1	Birinci Başkan	1	150	İdare, hesap memurları ve kâtipler			
2	Daire başkanları	6	125	6	Sicil ve evrak müdürü	1	70
3	Üye	28	100	9	Sicil şefi	1	40
2	Kanun sözcüsü	1	125	10	Evrak mümeyyizi	1	35
3	»	1	100	11	Dosya memuru	1	35
4	»	2	90	8	Yazı işleri kalemi şefi	1	50
5	»	2	80	9	Yazı işleri şefi	1	40
6	»	4	70	9	Ayniyat muhasebe mutemedi	1	40
4	Başyardımcı	6	90	9	Kütüphane memuru	1	40
5	Birinci sınıf yard me	6	80	10	Harç memuru	1	35
6	İkinci » »	6	70	10	Zabıt kâtibi	4	35
7	Üçüncü » »	7	60	11	Birinci sınıf kâtip	10	30
8	Dördüncü » »	7	50	12	İkinci » »	20	25
9	Beşinci » »	8	40				
10	Altıncı » »	8	35				